FÖLDVÁRY IMRE, Budapest,
férfidivat raktára
Kossuth Lajos-u. 18, és Kerepesi-út 9.
Ajánl angol cylinder, divatos kemény és puha kalapokat, jó szabású férfi-ingek, nyakkendők, keztyük dús választékban. Árjegyzék.
A világ legjobb Sámfájának párja 1.50 kr.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszertára, Király-utcza 12 és Andrássy-ut 26.

Politechnikai Intézet Friedberg Hessenben M. Frankfurt mellett.
I. Iparakadémia gépész-, elektro-, épit. mérnökök és épitőmest. szám. 6 akad. tanfolyam.
II. Technika (közép szakiskola) gépész- és elektro-technik. számára 4 tanfolyam.
Programmok bérment. Szigorl.-bizotts.

TANNINGENE a legjobb hajfestőszer sötétszőke, barna és fekete szinben. Ára 5 korona. Orvosilag ajánlva. — Törvényesen védve. — Teljesen ártalmatlan.
A szájnak és fogaknak legjobb szer a OSAN antiseptikus, konzerváló. Ára üvegenkint 1 kor. 76 fillér. OSAN-fogpor doboza 88 fill. OSAN-fogkefe 60 fillér.
CZERNY-féle Keleti RÓZSATEJ (Orientál-Rosenmilch) a legjobb s legegészségesebb szépitőszer üvegje 2 kor. Balzsamin-szappan hozzá 60 fill.
Fritsch Nándor Napraforgó-olajszappanja (Sonnenblumen-Öl-Seife) darabja 70 fill. és 1 k.
Főszétküldési hely: Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6. — Magyarország főraktára: Török József gyógyszertára, Budapest, VI. ker., Király-utcza 12. — Azonkivül minden nagyobb gyógyszertárban és illatszertárban is kapható.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A legjobb száj- és fogápoló-szerek.
STOMATIN-Fogpor, -Fogpaszta üvegdobozban ára: 1—1 korona. -Fogkrém tubusban. Ára: 70 fillér. A fogak pár nap alatt tiszta fehérek lesznek.
STOMATIN-Szájviz kitünő illatu szájdesinfic. Ára: 1 kor.
STOMATIN-Szájiz (Cachou) szájdesinficiáló, szájszagositó, elegáns, kis zsebuvegcsében ára: 70 fillér.
Honi gyártmány, kapható mindenütt.
Előre beküldött 3 kor. értékü rendelést bérmentve küld a
STOMATIN GYÁR, ZOMBORBAN.

Legtökéletesebb arcztisztitó- és szépitő-szerek:
Akácia-crême 2 kor.
Akácia-crême 1 kor.
Akácia-crême 1 kor.
Törvényesen védve. Kapható a gyógyszertárakban. Főraktár Budapesten:
KRIEGNER GYORGY «Koronagyógytára», VIII., Kálvin-tér.

FÖLDES-féle MARGIT-CRÊME
gyorsan és biztosan ható szer szeplő, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemü bőrbaj ellen. Rögtön hat.
Zsirtalan. Artalmatlan. Kapható mindenütt.
Ára 1 korona.
Késziti: Gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Aradon.
Főraktár: Török József gyógytárában Budapesten.
A közönség megtévesztését czélzó utánzatoktól óvakodjunk.

Fényképészeti czikkek
készülékek, Kodakok, objectivek és minden e szakmába vágó kellékek legolcsóbban szerezhetők be
Veszprémi Samu utóda
PEJTSIK KAROLY
fényképészeti czikkek szaküzletében,
Budapest, IV., Városház-u. 1.
(Standard-palota, Kossuth Lajos-utcza 4. sz. épületében).

Legujabb nagy árjegyzékem, mely részletes utmutatásokat tartalmaz, kivánatra bérmentve megküldöm.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE BUDAPESTEN (BUDÁN)
Idény április 15-től szept. végeig.
Keserü források, ivó és fürdőgyógymód.
A gyógyhely fürdői, esetleg ivóforrásai kitünő eredménynyel alkalmazhatók: 1. Bárminő okok folytán keletkezett lobos izzadmányoknál. 2. Női bajoknál, különösen metritis chronicánál; méh körüli és hashártyalob után visszamaradt izzadmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülönben daganatok által előidézett izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok és tisztulási zavaroknál stb. 3. Az alhasi szervek bántalmainál: májbajok, szokványos székrekedés, stb. Zsirkórnál. 5. Köszvénynél. stb.
FÜRDŐ-ORVOS: Dr. POLGÁR EMIL
Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márványfürdők, különféle zuhanykészülékekkel. — Rendes villamos vasuti közlekedés.
A kocsik állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-epület előtt.
A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágositással szivesen szolgál
8048 MATTONI és WILLE Budapest.

IBOLYAILLATOS MANDOLA KORPA
a bőrt finomra simitja és megtartja az arcz élénk és üde kinézését
Teljesen helyettesiti a szappant és az arcz kenőcsöt
KIZÁROLAGOS KÉSZITŐI
A. Motsch és Tsa.
BÉCS, I. LUGECK 3. SZ.
8993

M. kir. szabadalom 21333.
Szenzácziós találmány!
Összerakható és kézitáskában hordható szabadalmazott ágy, mely nappal egy kis táskába helyezhető és éjjelre kényelmes ágy. Ez az ágy fölöslegessé teszi az ágynemüt. Szük lakásokban megbecsülhetetlen. Vendég-, gyermek- és cselédszobákban, valamint kirándulóknak nélkülözhetetlen. Kapható
Freudiger Mózes és Fiai magy. ágy-, fehér- és ruhaneműgyárában Budapest, VI., Laudon-utcza 6. Viszontelárusitók kerestetnek és megfelelő kedvezményben részesülnek. — Telefon 29—75.
Árjegyzék és leirás kivánatra bérmentve küldetik
Összerakva.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA
SELYEMÁRUHÁZA
BUDAPEST, IV. BÉCSI-UTCA 4. SZ.
Legnagyobb választék a legujabb genreben elismert legjobb izlés és csak elsőrendü gyártmány. Minták a vidékre kivánatra bérmentve küldetnek.

15. SZÁM. 1902. BUDAPEST, ÁPRILIS 13. 49. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre 24 korona, félévre 12 » | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona, félévre 8 » | A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona, félévre 5 » | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A DÉL-AFRIKAI BÉKETÁRGYALÁSOK SZEREPLŐI.

Schalk-Burger, Steyn, Reitz és Meyer Lukács.

Világszerte élénk megelégedéssel fogadták annak a hirét, hogy a békealkudozás az angolok és boerok közt ismét megindúlt s eddig legalább úgy látszik, hogy most talán eredményesebb lesz, mint korábban. Az alkudozás jelenlegi állásáról ez idő szerint még keveset tudhatunk, de annyi kétségtelennek látszik, hogy mindkét fél hajlandó immár korábbi merevségéből engedni. Ez úttal azon boer vezető férfiakat mutatjuk be, a kiknek nevét legsűrűbben emlegetik az alkudozások kapcsán s a kiknek elhatározásán fordúl meg főképen, hogy a véres dél-afrikai háborúnak valahára vége legyen.

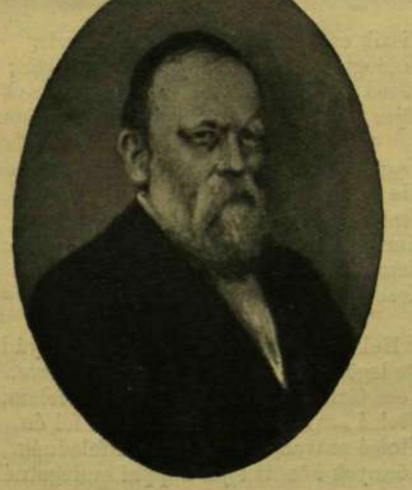
REITZ.

SCHALK-BURGER.

Schalk-Burger, a ki most Transzvál helyettes elnöke, a háború kitörése előtt ellenzője volt Krüger politikájának. A Jameson-féle betörés után tagja lett annak a bizottságnak, mely az uitländerek követeléseit volt hivatva megvizsgálni. E minőségében a reformok mellett harczolt, s kész volt több fontos engedmény megadására. E miatt heves ellenkezésbe is kerűlt Krügerrel, a ki azon párt élén állott, mely határozottan elutasította az uitländerek (bevándorolt idegen települők) kivánságait, úgy gondolkozván, hogy a nagyobbára angol nemzetiségü uitländerek politikai megerősödése végre is csak az angol állameszme javára hajtja a malmot s a boer államok függetlenségét veszélyezteti. Hogy Schalk-Burger már korábban is mily tekintélylyel bírt polgártársai közt, bizonyítja az is, hogy 1898-ban jelölt volt Krügerrel és Jouberttel szemben az elnökválasztásnál, de kisebbségben maradt. A háború kitörése után félretett minden ellenzékieskedést s fegyvert fogott. Joubert táborában az alvezérek egyike volt s hasonló minőségben küzdött Botha alatt Spionskopnál. Nagy hadi sikerekkel nem igen dicsekedhetett, mert — ámbár személyes bátorsága ellen kifogás nem lehetett, — seregében nem bírt fegyelmet tartani, miért aztán elhagyta a tábort s mióta Krüger Európába jött, ezt helyettesíti nagy buzgósággal az elnöki székben. Tekintélye a boerok közt igen nagy és szelíd, emberséges voltáért az angolok is különösen becsűlik.

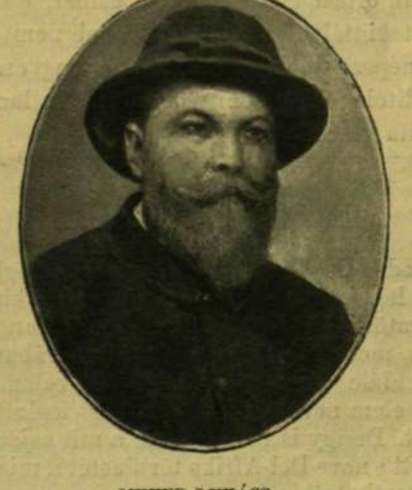
MEYER LUKÁCS.

STEYN.

A DÉLAFRIKAI BÉKETÁRGYALÁSOK SZEREPLŐI.

Steyn oránjei elnök a legmozgékonyabb emberek egyike, fáradhatatlansága, erélyessége, valamint angolgyűlölete még a boerok közt is szinte páratlan. Nemcsak az elnöki teendőket végzi igen ügyesen, még a legnehezebb körűlmények közt is, hanem folyvást egyik vagy másik csapatnál van s személyesen részt vesz az ütközetekben. És ezért rendkívül népszerű a boerok közt s ha Schalk-Burgerrel a békére nézve nem egyezik meg, bizonyosra lehet venni, hogy a boerok nagy része inkább őt fogja követni s tovább harczol.

Érdekes Steynről megemlíteni, hogy a háború elején legmeghittebb tanácsadója egy magyar

katonatiszt volt, a ki Cronje elfogatásáig a boerok soraiban harczolt.

A béketárgyalásokat Schalk-Burgerrel együtt *Reitz* transzváli államtitkár és *Meyer Lukács*, a boer vezérek egyike vezetik.

Reitz a két boer állam legkiválóbb jogtudósaként ismeretes. Régebben ügyvédi gyakorlatot folytatott, részben Londonban is, aztán visszatérve hazájába, csakhamar az oranjei legfőbb törvényszék elnöke lett. Mintegy tíz évvel ezelőtt Oranje szabadállam elnöke is volt. A háború kitörésekor Transzvál köztársaság szolgálatában állott mint államtitkár.

Meyer Lukács neve a háború első időszakából élénk emlékezetben van még, midőn egyik vezérlő tábornok volt. Német eredetű ember s ezelőtt huszonkét évvel vándorolt Dél-Afrikába a boerok közé, hol letelepedve, mint gazdálkodó és marhatenyésztő csakhamar megvagyonosodott és új polgártársai közt nagy tekintélyre tett szert. Mikor a boerok a zulukkal háborúba keveredtek, ő lett a boerok egyik vezére. szerencsésen harczolt s mintegy 1000 □ kilométernyi területet hóditott meg hazája számára. Ezen háború alatt seregében volt mint csapatparancsnok a jelenlegi boer fővezér, Botha Lajos is. A mostani háború kitörése alkalmával Mayer Lukács vezette a Natálba tört boerok bal szárnyát s 1500 emberével Symons angol tábornokot megverte és elfogta, azonban az elősitő Yule tábornok túlnyomó ereje elől, miután 100 embert elvesztett, vissza kellett vonúlnia. Ladysmith hosszas ostrománál Mayer Lukács volt az egyik parancsnok, miközben bevette Wilie erődöt és Colenzót. Majd 2000 emberrel Pietermaritzburg felé nyomúlt előre, de megbetegedvén, ott hagyta a sereget s azóta nem is ment vissza a csatatérre meggyógyúlása után sem, annál is inkább, mert emlitett visszavonúlásáért s több ízbeni késedelmeskedéseiért sok szemrehányást kellett szenvednie. Meyer Lukács javakorbeli, óriási testű és erejű ember, de habár nagy tekintélye van is, épenséggel nem mondható népszerűnek, mivel modora nagyon érdes és állitólag kegyetlenségekre is hajlandónak mutatta magát.

RHODES CECIL.

Rhodes Cecilben a jelenkornak kétségtelenül egyik legkiválóbb embere halt meg, a kinek hanagyratörő terveit a boerok példátlan ellenállása, most pedig még élte javakorában beállott halála meg nem akasztják, valamikor a történelem nevezetes alakjai közt foglalt volna helyet. De így is igen sok az, a mit saját erejéből tett s neve Dél-Afrika történetétől mindenha elválaszthatatlan lesz.

Rhodes Cecil egy szegény angolországi protestáns lelkész fia volt, 1853-ban született s tizenhét éves korában árván maradván, részint szerencsét próbálni, részint kezdődő tüdőbaja miatt a Fokföldre ment, hova bátyja már régebben kivándorolt. E bátyja halála után csekély örökséghez jutván, ezzel üzletekbe fogott s rendkivüli ügyessége és esze segitségével már néhány év alatt dúsgazdag emberré lett, egészsége pedig helyre állott. E mellett vasszorgalommal tanúlt, hogy Afrikába utaztával félbeszakadt iskolai tanúlmányait kiegészítse. Minden évből néhány hónapot Angolországban töltött s az oxfordi egyetemen letette vizsgálatait is. Majd a kimberleyi gyémántbánya-tulajdonosokat sikerült neki egy társaságba egyesíteni, melynek mindenható feje ő maga lett s ezzel egyszersmind az egész Dél-Afrikában roppant befolyásra tett szert. De főczélja az angol faj hatalmának, nagyságának növelése volt. Megalapitotta a dél-afrikai angol társulatot, hogy annak segitségével egész Dél-Afrikát az angol faj hatalmába hajtsa, azután pedig e nagy világrész egész keleti felét, fel Egyiptomig.

E czélja érdekében igyekezett politikai szerepre s megválasztatta magát a fokföldi gyarmat parlamentjében képviselőnek. 1884-ben, alig harmincz éves korában már e gyarmat pénzügyminisztere volt, 1890-ben pedig miniszterelnök lett. Ekkor még nem mutatott ellenséges érzelmeket a fokföldi hollandusok iránt, sőt ezek buzgón támogatták tervei kivitelében. Ez időben Angolországban igen sokan azzal gyanusitották, hogy túlságosan is barátkozik a hollandiakkal s az anyaországtól való elszakadásra törekszik.

RHODES CECIL.

A kilenczvenes évek kezdetén szerezte meg hazája számára a matabelek országát s az anyaországtól jött minden segitség nélkül legyőzte egykori barátját és szövetségesét, Lobengula benszülött királyt. Az így meghóditott tartomány a *Rhodesia* nevet kapta s ezzel a két boer állam éjszak felől is angol gyarmatokkal volt bekerítve.

További terveinek legnagyobb akadályaúl szolgált a két boer állam s mivel belátta, hogy azokkal szép szerével nem boldogúlhat, elhatározta meghóditásukat. E czélból szervezte 1895-ben a Jameson-féle expedicziót, mely azonban csúfos véget ért s e kudarcz után Rhodesnek le kellett mondania a miniszterelnökségről s a britt délafrikai társaság igazgatóságáról. Parlamenti biróság elé is került társaival, de sem neki, sem Jamesonnak nem esett bántódása. De Rhodes korántsem csüggedt. Éveken át izgattatott az angol lapokban a boerok ellen s pedig, mint tudjuk, oly sikerrel, hogy az angol közvélemény óriási többsége a boerok ellen fordult s az egész ország lelkesen üdvözölte a kitört háborút, melynek ilyen szomorú folyását senki sem gyaníthatta.

Rhodes főczélja egész Kelet-Afrikának angol fenhatóság alá hajtása volt. E czélból dolgozott egy terv megvalósitásán, melynél kevés nagyobb szabású vállalkozás merült fel az újabb időkben: vasutat akart épittetni Fokvárostól Kairóig. E terve érdekében a német császárral is tanácskozott, a kit sikerült is megnyernie eszméjének. A kivitelt azonban egyelőre háttérbe szorította a boer háború kitörése, melyben fő része Rhodes Cecilnek volt. A háborúban nem vett tettleges részt; kitörésekor Kimberleyben volt s e város megszállásakor ő is benszorúlt s több hónapot az ostromlott városban töltött, mígnem a fölmentő sereg megszabaditotta őt is.

Az utóbbi időben keveset lehetett róla hallani, sokat betegeskedett, míg végre most elragadta a halál.

Rhodes Cecilben az angol imperializmusnak egyik legkiválóbb képviselője tünt le a szereplés szinpadáról. Az eszközök, melyek dolgában egyáltalán nem volt válogatós, ha czéljai eléréséről volt szó, népszerűtlenné és gyűlöltté tették nevét egész Európában, különösen a boer háború kitörése óta. Mindenesetre olyan nagyszabású egyéniség volt, a milyen kevés akad korunk politikai szereplői közt s a világbirodalmi eszméért lelkesülő angol nemzet méltán gyászolja halálát.

ILIÁSZ XXIV. ÉNEKÉBŐL.

Fordította **Baksay Sándor.**

Trójaiak között sem asszony, sem ember
Érkezésök felől nem bírt sejtelemmel,
De Kasszandra felment, Priamosz leánya,
Szép mint Aphrodite, Pergamosz tornyára.

Nézvén a toronyból, atyját észrevette,
Szószólló hírnökjét, Ídaioszt mellette,
Látta a két őszvért, mely a testet hozta,
Üvöltve a várost végig kiáltozta:

«Emberek, asszonyok, trójaiak mostan,
Jertek elő, Hektort szemléljétek holtan,
Ki a meddig éle, a nép örömére,
Győztesen a harczból annyiszor megtére!»

Egyszeriben minden ház üresen maradt,
Ember, asszony felkelt egy pillantás alatt,
Az egész nemzetre mély gyász nehezűle,
Hektort látni mind a kapú felé gyűle.

Legelől hitvese, s tiszteletes anyja
Haját tépdesvén a szekért megrohanja,
Orczáját, homlokát sorra simogatják,
Távolból a népek szemlélve, siratják.

Ott özönlik a nép, ott állna sokáig,
Hektort kereregvén nap nyugovásáig:
De az öreg király, szekerén felállva,
Így szólott a népnek hangosan kiáltva:
«Őszvér-szekeremnek útat engedjetek,
Ha majd otthon leszünk, ott kereregjetek.»

Útat a nép mindjárt tágít a szekérnek,
A házba a testtel hamar be is érnek,
Ottan kiterítik himes ravatalra,
A sirató népség rájajdul a dalra,
Kik a halottakról énekelni szoktak,
A dalba a nők is most bele zokogtak.

Első Andromakhe, vérontó férjének
Fejét két kezébe fogván, így kezdé meg:
«Ífjan elköltöztél; mély özvegyi gyászban
Hagytál engem, férjem, a palotaházban;
Hagytál magad után egy árva gyermeket,
A ki neked s nékem gyászunkra született.

Az ő bimbajának sem lesz fakadása,
Előbb e városnak lesz sírja megásva,
Mivel oda van már nagy védelmezője,
Tisztes asszonyinknak, gyermekinknek őre.

Viszik ezeket is a hajókra most már,
Boldogtalan rám is ugyanaz a sor vár;
Téged is, kis fiam, velem együtt rabnak;
Aljas szolgája lészsz kegyetlen uradnak.

Vagy valamely akhív iszonyúbbat gondol,
Kis kezednél fogva levet egy toronyból,
Testvéreit, atyját rajtad megtorolva,
Mert sokan haraptak atyád előtt porba.
Nem ösmert kegyelmet, ha fegyverbe lépett,
Keseregheti is a trójai népek!

Ó Hektor! nagy gyászszal atyád, anyád verve,
De legöldöklőbb az én szívem keserve.
Nem tárhattad kezed haldokolva felém,
Utolsó szavadat sem foghattam fel én,
Utolsó szavadat, melyet nem felednék,
Könnyek között éjjel-nappal emlegetnék!»

Igy szólt. Rá-zokogott az asszonyok serge;
Azután Hekabé sírván, így keserge:

«Hektor, édes fiam, én édes gyermekem,
Minden gyermekim közt legkedvesebb nekem!
Téged az istenek élve is szerettek,
Lám halálodban is őrködnek feletted!

Mert a többit, a mint fogságba ragadta,
Gyors-lábú Akhillesz azonnal eladta,
A meddő tengeren vetette messzére,
Szamosz, Imbrosz, Lemnosz szirtes szigetére:

Veled pedig mikor lelkedet elvette,
Bár Patroklosz sírját körűl-kerűlgette,
Barátja gyilkosán boszúját állotta . . .
— Mihaszna! Őt ezzel fel nem támasztotta! —

De te haza jöttél, oly frissen, oly épen,
Mintha most szállt volna ki a lelked épen,
Mint a kit álmában ért el a halála,
Kit Apolló nyila szeliden találta!»

Igy szólt. Rá-zokogott az asszonyok serge;
Utána Helena sírván így keserge:

«Jaj énnekem Hektor, legkedvesebb rérem!
Jaj, mért hozott ide engemet a férjem?
Vesztem volna inkább. — Már húsz esztendeje,
Hogy hazám elhagytam, s ide jöttem vele,

De soha bántó szó, soha egy szidalom
Ellenem, ó Hektor, nem szállt el ajkadon.

Sőt ha valamelyik ángyom avagy rérem, —
Asszonyom, a házban feddőz vala vélem,
Vagy épen a napam valamikor rám szólt,
(Az ipam sohasem; ő édes atyám volt)
Békítetted őket, nékik megfeleltél,
Engesztelő szóval védelmemre keltél.

Ezért most fölötted könnyeim hullatom,
Tégedet siratván, magamat siratom,
Mert egész Trójában nincs már nekem senki,
Megvet, iszonyodik én tőlem mindenki.»

Igy szólt; jajjaira felzokogott a nép;
Most Priamosz felkélt, szólott vala ekkép:

«Most már fát hordani menjetek erdőre,
Nem támad az akhív, nem kell félni tőle;
Akhillesz igérte, mikor nála jártam,
Tizenketted-napig mozoghatunk bátran.»

Igy szólt. — Ökröt-őszvért fogván a szekérbe,
Gyülekezett a nép a kapúk elébe.
Kilencz napig hordták erdeit a fának,
S mikor a tizedik napra virradának,
Sűrű siralmak közt kivitték a testet,
Máglyára emelték, tüzet gerjesztettek.

Hogy a rózsás újjú hajnal felderűle,
Trója egész népe ott álla körűle,
Mikor mind felgyűltek, már mind együtt voltak,
Fekete bort bőven a tűzre locsoltak.

Hogy a tűz meghamvadt, a hamu meglohadt,
Sírva szedték össze a fehér csontokat;
Szép arany vederbe bajtársi helyezték,
Gyönge bársonynyal a vedret befédezték.

Nagy mélyen a vedret a földbe leásták,
Raktak a veremre nagy kövekből bástyát.
De ébren mindenütt álltak az őr-szemek,
Véletlen akhívok rajtok ne üssenek.

Készen volt a halom, haza széledeztek,
Azután torozni össze-gyülekeztek,
Priamosz királynak megtisztelve házát. —
Igy innepelték a bajnok Hektor gyászát.

AZ ORGAZDA.

Irta Zöldi Márton.

A nép az ő közvetetlen megfigyeléseivel régen felismerte — a mit a modern bűnügyi szociologusok oly nagy erővel vitatnak, — hogy a bűnös ember lelkében is élhetnek, tenyészhetnek nemesebb tulajdonok: bátorság, gyöngédség, szeretet, nagylelkűség és önfeláldozás. Ennek a felismerése teremtette meg a betyárromantikát, melynek a magyar Alföldön ép úgy meg volt a maga költészete, mint Korzikában vagy Spanyolországban.

Az igazságszolgáltatás az ő kimért, rideg útain nem osztályozza a bűnösöket, csak a bűnöket. Partos Mihályt, a ki alföldi betyár volt a legelszántabb fajtából, — husz esztendei fegyházra itélték Tizennyolcz esztendei raboskodás után, — kettőt elengedtek, — hazakerűlt a falujába.

Szivesen fogadták. A falusi népnek nincs hajlandósága erkölcsi kegyetlenkedésre. Ha valaki elszenvedi a büntetést, arra nem dupláz rá. A vén betyár a faluban csekély elváltozást talált. A toronytető mohája kicsit meggyarapodott, az akáczok kicsit megvastagodtak, az emberek bajusza kicsit megderesedett, s az asszonyok képe kicsit megránczosodott. De bezzeg otthon, a kis faluvégi, bogárhátú házban! Az asszony meghalt, a kis tökmag fiú, a Gyuri, nagy szál legény lett. Nagyobb, vállasabb az apjánál, huszonnégy éves.

Bizony csak a házról ismert rá az apja.

— Te volnál a, Gyuri fiam?

— Én volnék. De jó, hogy haza került édes apám, segíthet a szérűt kitapasztani.

Egyéb ömlengés nem esett. A fiú aztán beszámolt az anyja halálának körűlményeiről.

— A szentmiklósi őszi vásárkor mult három esztendeje, hogy eltemettük. Itt volt az egész falu.

— A Zsófi néném is?

— Az is. Az siratta legjobban. Nagyon oda volt.

— Jó lélek.

— Az ám. Mikor már szegény édes anyám sehogy se volt, nagyon emlegette édes apámat.

— Úgy?

— Úgy ám. Azt mondta: meg ne házasodj addig fiam, míg az apád haza nem kerűl. Hadd tudja ő is a sorodat.

Az apai jogainak ez a tisztelete valami érzékenység-félét ébresztett a vén betyár kemény lelkében. Letette a pipát és nagyot sóhajtott. Eszébe jutott, hogy milyen hűséges, jó asszony is volt az elhunyt, hogy hordta utána a viharos napokban az erdőbe, a rekettyésbe a tiszta ruhát, a főztet. Máskép kellett volna azt megbecsűlni . . . Hej, ez a bánat is olyan, mint a rosz cseléd, mindig későn érkezik.

Már vagy két hete volt otthon Partos Mihály, mikor egy este, a tanyáról jövet Hidvégi Tódorral találkozott. Az volt valamikor az orgazdája.

Az orgazda a társadalomban és a bűnös világban egyaránt visszataszító. Ő a született, vagy ha úgy tetszik, az ösztön-bűnös. Cselekedeteit nem a közvetetlen szükség ösztökéli. Az orgazda többnyire módos ember, ki fontolva, számítva cselekszik, s a ki egyesíti magában az uzsorás és a tolvaj minden erkölcsi érzéketlenségét, elvetemedettségét. És mégis, míg a többi bűnös javarészt elzüllik, addig az orgazda gyáva óvatosságánál fogva többnyire megmenekűl az igazság keze elől s polgári jólétet élvez. Van eset rá, hogy tisztességeket is szerez.

A nép régen megalkotta az orgazda felől szigorú és igazságos itéletét. Roszabbnak nézi minden más bűnösnél. A példaszó ezt az itéletet így fejezi ki: *az orgazdát egy szeggel feljebb akasztják.*

Még a tolvajok is megvetik.

Partos Mihály, a vén betyár is, valami csömör-félét érzett, mikor Hidvégi Tódorral újra összekerült annyi idő után. Köszöntötték egymást. Az orgazda, ki már régen visszavonúlt az üzlettől, elhízott, magas, dülledt szemű ember volt. Szava rekedt és lármás. A szikár, alacsony betyár mellette hitvány alaknak látszott. Idősebbnek is, holott az egykori orgazda tíz esztendővel volt öregebb nála.

— Hallottam már, hogy haza kerültél, — kezdte a szót Hidvégi Tódor.

— Meggyüttem.

— Ideje volt. Nagyon ott marasztottak.

— Jócskán.

Az orgazda tegezte a betyárt, az meg kendnek szólította, mint egykor, mikor először hajtott siheder korában lopott juhokat az udvarára, a miért kapott is, nem is valamit.

— Látom, kend is megvan, — mondotta Partos Mihály — csakhogy szóljon valamit.

— Meghiszem azt, — hetykélkedett az orgazda, — kutya bajom, élem a világomat. Nem cserélek az oláh püspökkel sem. Kerülj be csak hozzám, majd látsz csodát.

— Köszönöm, egy kis dolgom akadt otthon, — szabódott a betyár.

— Ráér a munka, nem szalad el. Egy-két pohár bort megiszunk, aztán mehetsz haza.

Az ilyen kínálást nem igen lehet visszautasítani. Partos Mihály, ha kelletlenűl is, de csak betért az orgazda házába. Végig mentek a tágas udvaron, mely tele volt gazdasági eszközökkel, ekével, boronával, kocsival, szekérrel, járommal. Egy szép, ragyogó fekete szemű hajadonlány köszöntötte őket nagy fejősdézsával a kezében.

— Úgy nézd, leányom, hogy ez a Gyuri apja.

— A jó Isten hozta kigyelmedet! — mondotta a nagylány, miközben kissé rajta felejtette nagy fekete szemeit. Mikor végig ment az udvaron, néhányszor vissza is nézett az öregre.

— Az én leányom, — dicsekedett az orgazda. — Te nem ösmerted az anyját, ráczleány volt, Bácskából hoztam. Idő előtt halt meg.

Nagy, öblös kancsóval hozta a bort a tornáczra. Erősen kínálta a vendégét és durván tréfálkozott vele.

— Ilyet a pap sem iszik Illaván.

— Jó ital.

— Saját termésem, harmadévi.

Koczczintottak.

— Egészségedre!

— A kendére is.

Aztán elbeszélgettek, mint az öreg emberek szoktak. Szóba hozták azokat az ismerősöket, a kik elhaltak.

— A Pánczél Istvánt tavaly temettük, a Dömötör még megvan, de a végit járja.

Az orgazda egyre szivesebb lett.

— Nohát csak ne sajnáljuk az italt. Jut is, marad is. Nemsokára úgyis nászok leszünk.

Partos Mihály olyat nézett, mint a ki nem jól hall és a szemét veszi segitségül.

— Nászok? Nem tudnám, mi irányában?

— Hát csak úgy, hogy a fiad elveszi a lányomat.

A vén betyár megtörülte a bajuszát és csökönyös nyugalommal jegyezte meg:

— A' már nem lehet.

— Már mért ne lehetne? — kérdezte az orgazda hirtelen indulatossággal.

— Hát csak úgy mondom, a hogy van: nem lehet.

— Talán bizony te nem engeded? — förmedt rá dühösen Hidvégi Tódor. Fel is kelt, hogy nagyobb nyomatékot adjon a szavának.

— Sohse firtassa kend, a'már úgy van, a hogy mondom.

— De firtatom, halálig firtatom, — lármázott a gazda, — mi kifogásod van a lányom ellen? Nem szép, nem fiatal, nem módos?

— Dehogy is nem. Arról szó sincs.

— Nahát ebadta! Örülhetsz, hogy a fiad . . .

— Örülnék is, de mikor nem lehet.

— Úgy? — orditotta az orgazda a dühtől egészen berekedve. — Még te kényeskedel? Hát ki, mi vagy te?

— Én bizony az utolsók közül való vagyok.

— No hát, mit óbégatsz akkor? Tolvaj voltál egész életedben.

— Egy szóval sem tagadom. De már mégis...

Az orgazdát végkép elkapta az indulat.

— Ha nem nézném a lányomat, leütnélek, mint a kutyát.

Ez a fenyegetés egészen hidegen hagyta a betyárt. Még a pipát sem vette ki a szájából. Az orgazda pedig tovább hadonázott a nagy ökleivel.

— Most kerültél ki a börtönből, de vissza is kerülsz, gazember.

— Megeshetik.

— De még az akasztófára is!

Erre a szóra mégis csak kivette a betyár a pipát a szájából. Lassan, tempósan kiverte a hamut a tenyerébe, aztán rácsapta a kupakot. Csak azután válaszolt:

— Az akasztófára? Meglehet, Tódor gazda. De oda már csak kendért jutok.

Azzal vette a botját, homlokára húzta a kalapját és indult kifelé. Menetközben még az illendőségnek is eleget tett: nyugodalmas jó éjszakát kivánt. Azután haza ballagott.

Az orgazda sápadtan, szótlanúl nézett utána. Ösmerte az emberét. Tudta, ha az valamit fogad, nem beszél, nem lármáz, de megteszi, ha belepusztúl is.

Az eset később mégis felkavarta Partos Mihály nyugalmát. Egyedűl gunnyasztott a sötét szobában. Hátha nagyon szereti az a fiú a leányt? Mindegy, majd beszél vele. Az orgazda lányát nem veheti el. A betyár előitélete ép oly makacs, csontos, mint a feudális oligarchié.

Éjszaka lett, sötét, zivataros nyári éjszaka. Menydörgött és villámlott. Egész itéletidő. Már leheveredni készült, mikor az ablakon koczogás hallatszott. Oda ment.

— Ki jár itten? — kérdezte.

— Én vagyok, Mihály bácsi, — hangzott kívülről egy gyönge asszonyi hang.

— Ki vagy, fiam?

— Julcsa, a Hidvégi Tódor lánya.

— Jaj, lányom, nincs itthon a legény.

— Tudom. Kigyelmedhez jöttem.

— Én hozzám?

— Nagy beszédem van. Ereszszen be egy szóra, — rimánkodott a leány.

— Jól van, lányom, beeresztelek.

A villámfény az ablakon át megvilágitotta a leány arczát. Nini, de megnyúlt este óta. Csupa vörös a szeme.

Kiment és kireteszelte az utczaajtót. A zápor akkor kezdett szakadni.

— No, gyere be, lányom.

Oda vezette a pitvarajtóhoz.

— Hát mi járatban vagy?

A villám megint odavilágitott. Látta, hogy nagyon gyorsan emelkedik a keble. Tyűh, itt baj van.

— Csak beszélj, lányom, — biztatta az öreg.

A leány odafordúlt hozzá a sötétben.

— Az apám mindent elmondott.

Olyan szomorú volt ez a néhány szó, hogy

Zemplényi Tivadar: Alamizsna.

Horovitz Lipót: F. M. úrnő arczképe.

megesett a betyar szíve. Csak ne lenne az orgazda lánya!

— Elmondta? — kérdezte szeliden.

— El.

— Hát az úgy van, fiam, a hogy mondta.

— Nem lehet, Mihály bácsi, úgy-e? — kérdezte a lány félénken.

— Nem ám.

Azzal elhallgattak. Jó ideig álltak szótlanúl egymás mellett. Hallgatták az elemek viaskodását, az égi háborút. Azaz nem is hallgatták, csak az ő szavuk akadt el. Mind a kettő érezte, hogy nincs már mit beszélni. Nagysokára mégis megszólalt a leány. Nyugodtabb volt a szava.

— Most már csak arra kérem, Mihály bácsi, igérje meg azt az egyet, hogy nem szól a Gyurinak az apám felől. Ha szeretett, ne utáljon meg.

— Igérem, lányom.

— Az Isten áldja meg érte!

A betyár odanyújtotta a kezét, a leány megszorította. Csupa tűz volt a keze. Partos Mihály a szakadó esőcseppek között egy forró cseppet érzett a keze fején. Tudta, hogy honnan jön. Szinte égette. Mióta a feleségétől utoljára elbúcsúzott, ilyen melegséget nem érzett. Sem a kezén, sem a lelkén. Hej, hiába, csak az asszonyok tudnak igazán szeretni.

A kapu becsapódott. A betyáron egyet lódított a lelke. Utána ment.

Szenes Fülöp: Női arczkép.

Stetka Gyula: Arczkép.

A KEPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

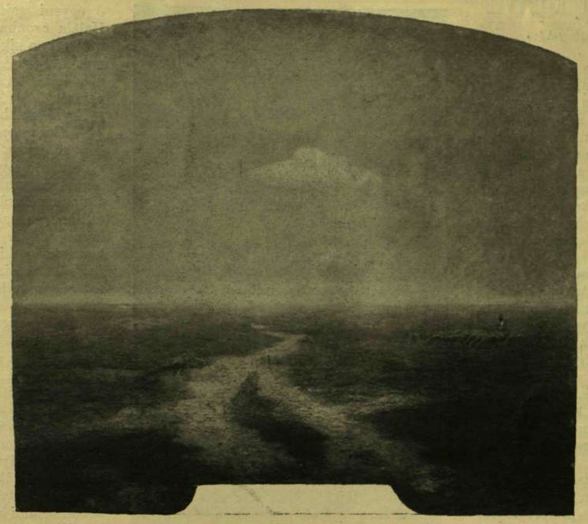

Révész Imre: Az Alföld.

— Hé, gyere csak vissza, lányom

Visszajött. A betyár visszavezette a pitvarajtó elé. Megint ott álltak egymás mellett,

— Hát igazán olyan nagyon szereted azt a legényt?

— Mint az üdvösségemet.

— No, hát ide vigyázz, hogy is hívnak

— Julcsa.

— Julcsa, igen. Hát mondd csak Julcsa, erős-e a lelked? Itt tudnád-e hagyni apádat, jussodat, a nagy gazdaságot azért a legényért

— Mindent, Mihály bácsi.

— Most nyomban?

— A hogy állok.

— Akkor jól van, meglesz.

Bement a pitvarba s kihozott egy szűrt és egy botot.

— Nagyon szakad az eső, akaszd a nyakadba. Így la. Elviszlek a Zsófi hugomhoz a Jászságba. Két napi járó föld.

— Megyek akár a világ végéig!

Elindultak. Az ég kegyetlenül zengett, a villámok sűrűn csapkodtak. Mikor Hidvégi Tódor háza előtt elhaladtak, a betyár látta, hogy az egyik szobában mécses ég. Az orgazda, gondolta, egyedül virraszt, bizonyosan a lányát várja. Mikor a kapu elé értek, vakító villámfény rá világitott a házra. A kis ajtó tárva, nyitva állott. A betyár megállott egy perczre.

— Julcsa, mondotta, még most gondolhatsz egyet, a kapu nyitva, az apád vár.

— Menjünk! — rebegte a leány és erősen testéhez szorította a nagy szűrt.

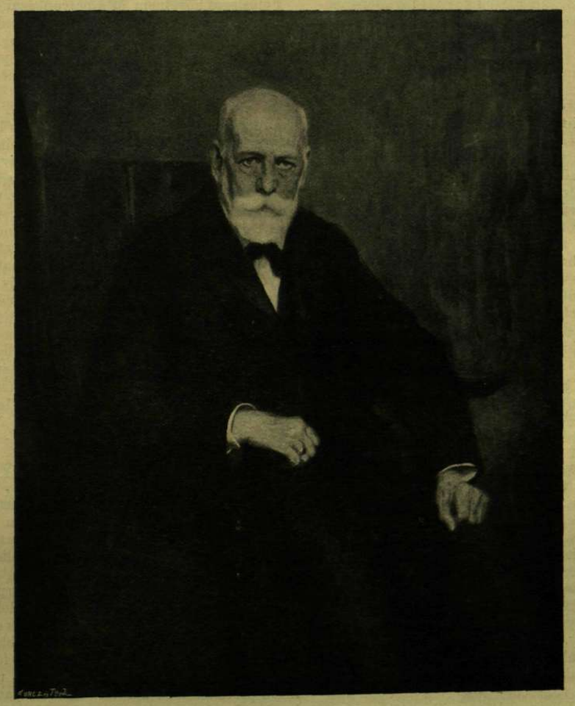

László Fülöp: Görgei Artúr tábornok arczképe.

Tóth István: Hunyadi János emlékszobra.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

SZEMERE GYÖRGY KÉT KÖNYVE.

«A halász regénye» és «A Dobay-ház».

Szemere György, a kinek neve csak mostanában merült föl az irodalom terén, úgyszólva egy időben két regénynyel áll elő, a melyek mindegyike hivatott iró tollára vall. Könnyen folyó, idegen szavakat kerülő, tiszta magyar nyelvezettel adja a gondolatot. Van mondani valója s elkalandozás nélkűl tart a czélja felé. De nemcsak a nyelvezete magyar, hanem az itthon talajából fakad az is, a mi megkapja őt. Élénk megfigyelő s értékes a látása is. Nem a felületre irányúl, hanem fogékony lelkülettel az emberi belsőt kutatja; előadása pedig egyszerű, keresetlen és az érdeklődést ébren tartó.

Két könyve két különböző irányban mutatja be tehetségét. Az egyikben a romantikus elem, a másikban a való élet érvényesűl. A tiszaparti nádas gunyhó lakójának lelki világát ismerteti meg *«A halász regénye»*; a gentry életfelfogás képét adja *«A Dobay-ház»*.

Dobayék felvidéki birtokosok, a mi annyit jelent, hogy a mutatás nagyobb mesterei, mint a síkföldiek. A családban a mama képviseli ezt az irányzatot. Lejönnek Budapestre, hogy férjhez adják egyetlen leányukat. A mama egy egészségtől duzzadó fiatal embert szemel ki számára, a kinek a Bácskában «ezer láncz» földje van; a lány egy halvány piktort szeret és azé lesz. De ennek rögös útja van. Azt egyengeti a regény.

Dobayék körűl három lovag forgolódik. Szó szerint véve: kettő, mert a piktor a néma szerelmet képviseli, úgyszólva önmaga előtt is rejtegetve az érzést. A nyilt ostromlók egyike egy könnyen gondolkodó, szeretetreméltó fiú, a ki ezen a nyomon már túl is tett a vagyona java részén; a másik a mama választottja: a jól táplált s kissé nehézkes észjárású bácskai fi. Amaz eszes és élénk fejű; mindössze is az a gyengéje, hogy sokat forognak azok a herczegi ősök a száján, a kikről hallgat a leszármazási fa; s hogy elkapatja a könnyen czélhoz jutás a nők körűl. Az utóbbiból azonban csakhamar kiábrándítja őt, keze megtagadásával a Dobay lány s aztán kiderűl, hogy egyebekben helyén van ennek a derék lengyel bárónak a szive. Fölocsúdik és hibái teljes beismerésével vezekel, önakarátúlag, a múltért. Ő egyengeti ki annak a lánynak a boldogságra vivő útját, a ki leczkét adott neki.

Dobayné, a kinek mindaddig ép ez a báró volt a választottja, a míg ki nem derült, hogy hitbizományi vagyon és herczegi ősök csak légbeli várak, könyörtelenül köti most a bácskai «ezer láncz»-hoz a lányát. A porhanyó föld kiegyenliti azt is, hogy a vőlegényjelöltnek apja még sváb nevet viselt; a leány szivkérdése meg már épen mellékes dolog. Dobaynéra az anyagi oldal a döntő, s van is némi enyhítője, hogy kérges szivvel itél az életsor felől. Egy ötvenhárom éves emberhez adták tizenhét éves korában. Megvoltak újabb tizenhétig becsülettel — majd összetörődik az «ezer láncz»-czal alánya is.

A lányra közönyös a bácskai föld. Lelki boldogságra szomjazik és egész odaadással érzi magát egynek a festőművész lelkületével. Van azonban egy másik érzése is, a mely hitágazat erejével egybenőtt vele, gyermekkora óta. Az, hogy szent a szülők akarata. Ezzel a kötelességérzettel most közdelembe hozza őt a szive; de az előbbinek javára dönt; bár tudja, hogy belesorvad. És a vőlegény? A vőlegény egy mindenek fölött önmagát kedvelő alak, kit a menyasszonya ridegsége egyáltalában nem aggaszt. Azon önmagukban bízó ismert typusoknak egyike, a kik a papi áldás után várják föltételen érvényesűlésüket.

A papi áldás elmarad. Annak eléje vág a lelkileg gyökeresen átalakúlt báró, a ki most életszámláját jótettekkel egyenlítgeti ki. Lázítja őt a gondolat, hogy áldozatúl vesse életét a Dobay lány s hogy boldogtalanná legyen testi-lelki jó barátja: a festőművész. Elhatározza, hogy ártalmatlanná teszi a közéjük furakodott vőlegényt. Összetűz vele, golyót váltanak, de ő maga kap könnyű sebet s mire kilábol, küszöbön a Dobay lány eljegyzése az «ezer láncz»-os ifjúval. A helyzet a szerelmes pár életmentő bárójára nézve már most az, hogy miután a Dobay-lány gyermeki kötelességérzetből kifolyólag, nem tesz az anyja akarata ellen: az anyja

Kacziány Ödön: Dolorem aeternam.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

akaratának kell megváltoznia. A dolog éget s a báró agyából kipattan a terv, hogy magába szeretteti Dobaynét. Ezen a nyomon bizton irányíthatja majd az akaratát s a lánya szivügyében táplált rideg álláspontját is megtöri.

A számítás beválik s ezzel hamarosan el is vágja a Dobay-ház történetét az iró; egy halottal s két boldog párral zárva le azt. Az öreg Dobay mint fölösleges ember, végez magával; özvegyét elveszi a báró; a lányt meg a festőművész; de a mi az életigazságot illeti, az csak részben van az életben maradtak oldalán. A báró merész cselfogásaig a való élet folyását szolgálja a könyv; de a fogás eredményének igazságáról már nem tud meggyőzni az iró. Azt akarja bizonyítni, hogy a legelkérgesültebb szivet is fölemelő, nemes irányzatba viszi át a szerelem. A tétel helyes, de nem mindenféle szerelemre nézve áll. A Dobay lány és a festőművész lelki lángja feltétlenül nemesít; a Dobayné hirtelen fellobbanása a vér nyugtalanságából fakad, — más következése lesz. Nem a megnemesült lélek adja leánya boldogságához a beleegyezést, hanem az érzékileg elkábúlt asszonyból csikarja ki azt a báró ostroma; a melynek orvtámadás-szerű íze van, bármennyire nemes dolgot czélozzon általa.

A Dobay halála után hátramaradt két életpár nem lehet a lelki boldogságnak olyan egyforma részese, mint a minőt még tiz évre kiterjedőleg kijuttat nekik a szerző. Dobaynéra a leányától elütő életsors vár az új férj oldalán. A leánya lelki alapon egyesűl a választottjával, ő egy hirtelen, elmámorosodás révén kezd új életet; a leánya szivverése nyugodt, az övé nem lehet az. Őt kisérteni fogja első férjének az árnya, a ki önakaratúlag állt félre az útból. Dobay roszkor nyitott a felesége szobájába. Együtt ülve találta őt a báróval olyan tekintetváltások között, a mely nyilvánvalóvá tette, a hetven éves öreg embernek azt, hogy fölöslegessé lett az életerős asszony oldalán. Észrevételűl visszahuzódott és levonta a helyzetből a következtetést. Nem változtat a dolgon, hogy finom érzéséből, oly módon hajtott föl többet a rendes adagnál az orvosságos üvegből, mint ha a véletlen műve lenne. A sejtelmes önvád nyomasztó érzése ott fog ülni, örökségkép, az özvegye lelkületén.

A Dobay egyéniségét szépen domboritja ki a regény. Az életben ritkán fordúlnak elő hozzá hasonló jellemek; de ő nem légből vett alak; vannak mosolyra fakasztó gyöngéi — bevált emberi vonások — a melyek azonban megférnek azzal, hogy válságos pillanatokban érvényesül a nemes gondolkozással párosult jellemerő. Vérmérséke, kora, kedélyi hajlamai, gondolkozása és az a légkör, a melyben egész élete folyt, elfogadhatóvá teszik, hogy félreállása az ő egyéni sajátos lelki szükségével egyező. Halála azonban nem lehet boldogság forrása azoknak, a kik kezébe kényszerítettek az opiumos üveget. Az a tűz, a mely föléleszti Dobaynét lelki sivárságából, nem tisztít, hanem perzsel.

Egységesebb lelki hatást tesz az olvasóra a *«A halász regénye»*. Költészet és valóság összhangzó egybeolvadását nyújtja a könyv. Mindvégig üdítő légköre van. Gondosabb, szeretetteljesebb munkára vall. «A Dobay-ház» itt-ott stylpongyolaságot tűntet elő, a mellett azonban otthonosan szövi a gentry-világ társalgási párbeszédeit. «A halász regénye»-ben terjengés, keresettség kizárásával irói styl érvényesül. Természeti leirásai egyszerűségükkel hangulatot keltők; a halász élet- és erkölcsi világának visszaadása pedig igaz megfigyelésen alapúl.

Ez a tiszaparti halász az ő magyar, egyenes jellemével és tiszta, becsületes gondolkozásával úgyszólva drámailag kidomborítva áll előttünk abból a fájdalmából kifolyólag, hogy az Alföld egy rettegett úri betyárja az ő távollétében erőszakkal elrabolta tőle hűséges fiatal feleségét. Árván maradt lelke világát rajzolja a regény. Éveken át a párja föllelésének gondolata üzi. Bolyongva jár-kel a pusztákon, bebetér a csárdák ivóiba s fölkutat minden zugot, a merre a betyárvilág rejtve tanyázik. Mert hát abban semmi kétség, hogy a feleségét az a híres betyár ragadta el, a kivel neki személyes dolga volt ép az asszonya miatt s a kit abból az alkalomból úgy «helybehagyott», hogy alig tudták életre kelteni.

Szemere találóan jellemzi az elmúlt időknek ezt a gavallér betyárját. Módjában lett volna föltápászkodása után nyomban leteritni pisztolyával a halászt; de nem teszi. Mint a pandúrok üldözöttje, menedéket talált nála és megosztotta vele kenyerét is; ő meg túllépte a vendégjogot. Szemet vetett a feleségére s elment a tolakodás határáig, a mi aztán tigrissé tette a nyugodt vérmérsékű halászt. Nem bánthatja orvúl azért, hogy nyilt harczban, egyenlő fegyverrel küzdve legyűrte őt. De a szégyent el nem viseli. Valamikor megfizet érte. Ennek beváltásaúl találta aztán egyszer a felesége hült helyét, a városból hazajövet, a halász.

Fölösleges követnem őt a bolyongásai útján. Lapunk olvasói ismerik a regényt. Mindvégig lekötő az, ebben a romantikus részében is. Az elrablásig a valóságot szolgálja a könyv; az asszony évekig tartó keresésének Odysszeája az iró képzeletvilágának szüleménye; mert hát az asszony részéről jövő legkisebb életjellel könnyen megrövidülhetett volna a bánatos halász bolyongásának az útja. Erre az életjeladásra megvolt az ok is. Ép úgy eped igaz szivvel az asszony, mint ő maga. Nagy bizonysága van ennek. Megőrizte hűségesküjét az idegen férfi hatalmában s annak szenvedélyes ostromával szemben is. Az olvasónak azonban nincs oka megbánni, hogy csak a férfit szerepelteti cselekvőleg az iró s hogy az asszonyt hat évig lenyűgözve rejtegeti az ország nem is épen félreeső zugában: Debreczenben; a honnét már a romantika világában is közvetíthetett hírt a közlekedés.

Hangulatos tájképfestés, népélet megelevenítése váltakozva érvényesűl a könyvben s az érdeklődést nem engedi lazulni a vonzó előadás. Egészben véve tiszta erkölcsi légköre van. Szórakoztat és nemesít. *Sz. D.*

MILLIOMOSOK SZESZÉLYEI.

A milliomosok kevés kivétellel különczök és szeszélyesek. Ezt pedig leginkább azon többnyire teljesen indokolatlan tisztelet idézi elő, melylyel a világ a gazdagok iránt viseltetik s azok hóbortjait bámúlja.

Így például Páris egyik elsőrendű éttermében egy többszörös milliomos szokott ebédelni, ki ezért naponta 400 koronát fizet. Beteges ember lévén, az elébe rakott ételekből legfeljebb egy-egy falatot eszik. S a minden fogáshoz felbontott finom bort csak megszagolja. Ebéd után a fizető-pinczérnek 80 korona borravalót, az ételhordónak 40 koronát, a pénztáros kisasszonynak 20 koronát, a kapusnak pedig 10 koronát szokott adni.

Gould Howard, az amerikai milliárdos egy alkalommal hat ismerősét oly karácsonyi ebédre hívta meg, mely egy jókora vagyonba került. Az esztendő minden hónapjában termő gyümölcs és virág került az asztalra a világ különféle részeiből. Az egyetlen női vendéget Gould egy 480 ezer korona értékű legyezővel ajándékozta meg. A férfivendéget pedig drágakövekkel kirakott melltűket és inggombokat kaptak.

Hillier amerikai milliomos özvegye férjét egy 96 ezer koronába került koporsóban temettette el. A faragott mahagoni fából készült és vastag aranylemezekkel bélelt koporsó minden egyes gombja 8000 korona értékű aranyból készült.

A nem régen meghalt khinai államférfiú és milliomos, Li-Hung-Csang minden útjára s így még Európába is magával vitte 312 ezer korona értékű drágakövekkel és aranynyal kirakott koporsóját.

Mackay amerikai milliárdos által maga számára építtetett mauzoleum egy millió kilenczszázezer koronába, — Clark Vilmos montána-i milliomosé pedig 820 ezer koronába került.

XIV. Lajos franczia király csak drágakő-gombokra két millió nyolczszázezer koronát költött. Ezen kincsek közt két, egyenként 140 ezer koronára becsült gyémántgomb és hetvenöt más gomb volt, melyek értéke másfél millió koronára rugott. A király egyik mellényén két millió korona árú gyémántgomb ragyogott. A «nagy uralkodónak» elnevezett hóbortos király középszámítás szerint életében 24 millió koronát költött drágakőgombokra.

Párisban nem régiben egy milliomos fia ebédet adott. Mindenik vendégeért pompás kétlovas fogatot küldött, melyet aztán az illetőnek ajándékozott. Ebéd alatt egy mindenféle drága ékszerekkel megrakott zacskót hordtak körűl, melyből a vendégek egy-egy drágakövekkel kirakott arany szivarkatárczát, gyöngy inggombokat vagy smaragd kézelőgombot húzhattak ki.

Marquand newyorki milliomos zongorája 240 ezer koronába került, Manderson nebraska-i szenátor pedig olyan kalapot viselt, mely zöldszinű bankjegyekkel volt kibélelve, s e bankjegyek értéke 96 ezer korona.

A JOBB HAZA.

(Hemans Felicia).

Egy jobb haza üdvét emlegeted,
Boldogság virraszt népe felett;
Szólj, merre mosolyg határa, anyám?
Ott túl könyünk sem hullna talán.
Ott fekszik-e, hol a narancsfa körűl
A fürge aranylégy dongva röpül?
— Nem ott, nem ott, fiam!

Ott fekszik-e, hol a pálma uralg
S a bogyóra örök derű szór sugarat?
Vagy fénylő tenger zöld szigetén,
Hol illatos erdő lenge lehén
Hímes szárnyú madárka csapong
S dalában elhal a bánat, a gond?
— Nem ott, nem ott, fiam!

Ott fekszik-e, hol rejtett helyeken
Zúgó folyam árad aranyfövenyen
A rubint kápráztató tüze ég,
Gyémánt ragyogja be föld üregét
S gyöngyszem mosolyog a korállokon át:
Nem ott leljük fel az üdv honát?
— Nem ott, nem ott, fiam!

Nem látta még soha senkise,
Nem hallszik víg zaja sem ide,
Álmunkba' se környez ily gyönyör,
Senkit soha gyász ott nem gyötör,
Virága virúl mindenkoron,
Túl fellegeken, túl sírokon:
Ott van, ott van, fiam!

Angolból fordította: *Szabados Ede.*

EGY BUDAPESTI EMBER ÉLMÉNYEI A KHINAI HÁBORÚBAN.

Negyedik közlemény.*

Expediczió a nagy falhoz. A küzdelmes hadjárat végczéljához közeledett. Ime a befejező események:

Április 15-én parancsot kaptunk az őrségek bevonására és összpontosításra Pauting-fu felé, a hol egy, a németekkel kombinált hadoszloppal készültünk a boxereket véglegesen megsemmisíteni.

Báró *Ketteler* brigadéros, a kit a német császár azzal a szándékkal osztott be, hogy unokabátyját, a meggyilkolt báró Ketteler nagykövetet megboszúlja, vezényelte a német dandárt, melyhez egyes kisebb csapatok csatlakoztak. Báró Ketteler 10 hónapig tartotta Pauting-fut megszállva és ebből a központi állásából nem igen mozdúlt ki. Egész ellentéte volt a mi dandár-tábornokunk, *Baillon* franczia tábornok, ki mozgékonyságával még a német sereg körében is nagy népszerűségnek örvendett.

A mi dandárunk a 16., 17., 18. számú gyarmati ezredekből, továbbá a 61., 40. és 58. számú gyarmati ezredekből, azonkívűl a 20-ik tüzérezred két ütegéből és mintegy 200 lovas katonából, kikhez lovasított gyalogosok is csatlakoztak, végűl egy egész ezred hegyi tüzérségből, egy zászloalj zuávból és műszaki csapatokból állíttatott össze. A mint ebből a csoportosításból kitűnik, a dandárunk nagyon erős volt és majdnem egy hadosztályt képezett.

A khinai hadsereg két khinai tábornok vezérlete alatt mintegy 100,000 emberből állott. A tábornokok kitűnő képzettséggel birtak, a tonkingi hadjáratban franczia zászló alatt tanulták meg a harczászatot és a magasabb hadi tudományokat. Szóval a khinai hadsereg vezérlete az adott körűlmények között kitűnő kezekben volt.

Az expediczió czélja a Pecsili tartomány paczifikáczió ja volt. E czélból vissza kellett verni a khinai hadsereget *Sánczi* tartomány felé, a mi khinai nyelven hegyes vidéket jelent.

Pauting-fut április 16-án hagytuk el vasuton, melylyel mintegy 150 kilométert haladtunk előre. 17-én és 18-án naponként átlag 35 kilométert haladva, bokáig érő homokban, nagy fáradsággal gyalogoltunk a rettentő hőségben; de még roszabb is következett, a mit európai embernek körűlményesen kell megmagyarázni.

A homok után ugyanis *lösz* talaj következett; ennek a talajnak különös sajátsága, hogy a kocsi útak rajta az évezredes csapásokban tekintélyes mélységekre süppedtek le, melyek néhol 8—10 méteres partmagasságot képeztek, ezekben a keskeny szakadásokban kellett négyesével masiroznunk a fojtott, porral telt levegőben. Európai katona ilyen utakkal aligha ismerkedik meg a hadgyakorlatokon.

Április 21-én érkeztünk a hegyes vidékekre, a hol most már a talaj köves kezdett lenni, a mi reánk meglepetés volt, mert eddig egy darab követ sem találtunk az egész hadjáratban, azonkívül hozzá kellett szoknunk a hegymászáshoz is, mert idáig Khina olyan lapos volt, akárcsak a magyar Alföld.

Ezt a furcsa geologikus alakúlást az emberi kéz még érdekesebbé tette. Ott, a hol a talaj engedte, a khinaiak lépcsőzetre vágták az egész hegységet; minden néhány méter széles lépcsőn gabonaneműeket termeltek, míg az oldalfalakat ezredéves kőpárkányzatból képezték. De a mi útunk toronyiránt vezetett keresztűl ezeken a lépcsőkön, távol az útaktól.

Április 22-én találkoztunk az első khinai előörsökkel; kitűnően elsánczolt földerődítéseikben vártak be bennünket. A hegyes vidék és ezek a sánczok kitűnőek lettek volna a boerok harczmodorához; valóságos transzváli vidék volt ez, de csak a vidék, mert a harczosok, kik egész expedicziós hadtestünket néhány nap alatt tönkretehették volna, ha a boerok taktikáját követik vala, húsz kilométerre sem vártak be bennünket; ott hagyták a sánczokat, erődítéseket s visszavonúltak.

Április 23-án délután közelítettük meg a rendes khinai hadsereget alig két kilométer távolságra. Óvatosságból a támadást másnapra halasztottuk. Most megelégedtünk azzal, hogy a fontosabb magaslatokat elfoglaljuk és a taktika szabályai szerint előörsökkel összekössük.

Az éjjelünket nyugodtan töltöttük; reggel pedig harczra kelve, egyenes homloktámadással, mely mintegy öt kilométerre terjedt, indúltunk neki a khinai hadseregnek. A németek a khinaiak balszárnyát vették czélba; a jobbszárnyakat «nyitva hagytuk», vagyis miután annyi embert sem leölni, sem elfogni nem lehetett volna, a taktikának czélja az volt, hogy a jobbszárnyuk felé tereljük őket és arra futamítsuk meg, beérve azzal, ha a khinai hadsereget a nagy fal mögé kergethetjük.

Az első sánczvonalból két ágyúlövés irányúlt felénk, de ennek oda sem nézve, tovább rohantunk. A khinaiak a hegy lábának közepéig erős tüzeléssel fogadtak; tervük az lehetett, hogy onnan visszariaszszanak bennünket a sűrű tüzeléssel. Ámde egész másként végződött a dolog.

Midőn látták, hogy támadó vonalunk oda sem néz a veszteségeknek, és egyenlő ütemben tör előre, meghökkentek, majd kezdtek a tüzeléssel alább hagyni, megfordúltak, végűl pedig veszett pánikban hanyatt-homlok hátra rohantak.

Azt a rémületet, mely most köztük kifejlődött, egyszerűen lehetetlen leirni. Állati hangú vészkiáltások között hajigálták el fegyvereiket és fölszerelésüket, és még valamit, melytől a khinai semmi körűlmények között sem válik meg: *az esernyőiket.* Annyi ott maradt esernyő jelezte hadállásaikat, hogy napokig azokból rakott tüzeknél főztünk.

Csak akkor jöttünk tudatára, hogy minő halálos veszedelemű helyzetben voltunk.

A hátramaradt sátortábor óriási terjedelméből meggyőződtünk, hogy a khinaiak száma nagyobb lehetett 100,000 embernél. A második

* A megelőző három közlemény a «Vasárnapi Ujság» idei 5., 6., 7. számaiban jelent meg.

Tornai Gyula: Arabs énekes.

Boruth Andor: Fekete ruhás nő kutyával.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

sor erődítési vonalát megmászva pedig láttuk, hogy szénakazal magasságú tömegekben hevertek ott az épen Németországból érkezett, német feliratu Mauser-fegyvertöltények. De a hadállás valamennyi rendelkezése is rendkívül körültekintő és megfontolt taktikai felvonulásra engedett következtetni; emberi elme előtt megfoghatatlan, hogy ennyi fegyverkezés bennünk egy csepp kárt sem tett.

Meg kell jegyeznem, hogy a felvivő útunk keskeny, mély bevágásokon vezetett, melyek alja síma kövekkel volt kirakva, tehát a felénk irányított lövések mind «ricoche-áltak» volna, a mi a legveszedelmesebb tüzelési nem, mert a visszapattanó golyók jobbról-balról sebesítik meg a támadókat.

Ámde mindebből nem lett semmi. Minden bevágás végén, melyen felvonúltunk, ott találtuk a szó teljes értelmében torkig megtöltött ágyúkat. A minő alaposak a khinaiak, épen oly alaposan töltötték meg az ágyúikat mindenféle golyókkal és vasdarabokkal. Csak egyben nem voltak alaposak: az ágyúk elsütésében. Ott hagyták a megtöltött ágyúkat, a nélkül, hogy elsütötték volna!! Ilyen a khinai katona.

Boszúságunkban, hogy a khinai hadsereg elmenekült, felragadtunk egy-egy esernyőt és

Magyar-Mannheimer Gusztáv: Scherzo.

Bruck Lajos: Eltünt városrész.

azzal tovább ballagtunk. Mindig győztünk, de a khinai katonákkal csak akkor verekedhettünk, ha lehetetlen volt nekik saját váraik falai közül elmenekülniök.

Útunkat folytattuk a nagy fal felé, mely itten, mivel hegyen vonúl végig, csak mintegy 6—7 méter magas, négy méter széles; rajta egy másik keskenyebb fal, mely mellvédül szolgál; lapályos vidéken a falak utczaszélességűek.

Útunkat az elhagyott felszerelési tárgyak, puskák, kardok, élelmiszerek a szó teljes értelmében beborították. Azonképen, hogy előre vonúltunk, hátúl az utászok összeszedték a sátrakat, fegyvereket, töltény- és lőporládákat és felgyújtották, a mi sok robbanással járt. Sokáig hallottuk mögöttünk ennek a különös tüzijátéknak dördüléseit.

A nagy falon a műszaki csapatok örök emlékül mintegy 100 méter hosszú darabot felrobbantottak; ez a fal különben sem sokáig birja már a századok vasfogát, annyira omladozó állapotban van.

De azért a khinaiak mégis megboszúlták magukat; ha nem is az elevenek, hát a holtak. Midőn elhagytuk az elfoglalt sátortábort, melyben megháltunk és azután máglyára hordták a műszaki katonák, egyszerre csak elkiáltja magát az egyik:

— Nini, a kútak telve vannak khinai holttestekkel!

Úgy látszik, félelmükben a kútakba ugrottak és abból ittunk mi, az egész hadosztály, mintegy 14,000 ember, franczíák és németek három nap óta! *Keszler Albert.*

(Vége következik.)

Szlányi Lajos: Czinkotai országút.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

EGYVELEG.

* **A Dél-Afrikában működő angol hadsereg** 1899 szeptember 1-től 1901 deczember 31-ikéig 206.063 lovat kapott. Ezek közt 33,934 Magyarországból került. A világ minden részeiből beszerzett lovak a dél-afrikai éghajlatot átlag csak hat hétig birták ki és ezen időn túl már szolgálatra többé alkalmatosak nem voltak.

* **VII. Edvárd király** koronázására az angol udvar Londonba Európa különféle részeiből négyezer vendéget vár. Az Indiából és a többi angol gyarmatokból érkező vendégek számát közepes számítás szerint tizezerre teszik. Így aztán könnyen érthető, hogy a tiz napig tartó különféle ünnepélyek költségeire 30 millió koronát irányoztak elő.

* **A khinai császár** ébenfából készült, drágakövekkel és elefántcsonttal kirakott ágyban hál, mely előtt még a császár szülei is térdet hajtanak, ha a palotába mennek, szintén így tesznek az uralkodó család többi tagja is.

* **Az éjszaki sark vidékén** a nátha sehol sem fordul elő, sőt a tapasztalás azt mutatja, hogy a magában véve nem annyira veszedelmes, mint inkább kellemetlen és ragályos baj nagy hegylánczok tövében, mint például a Himalája vagy a Kordillerák alján is teljesen ismeretlen.

Goró Lajos rajza.

SZÉLL KÁLMÁN MINISZTERELNÖK BESZÉDET MOND A PARK-KLUBBAN RENDEZETT LAKOMÁN.

ÜNNEPLÉS A PARK-KLUBBAN.

Kiváncsi tömegek verődtek össze múlt vasárnap este hét óra felé a Park-klub táján, nézvén a fogatok szakadatlan érkezését.

— Mi lesz itt ma? — találgatták.

A kémények erősen füstölögtek, a fehérsipkás kukták kihajoltak a friss levegőre a konyhagőzből hűtözni. Annyi volt, mint a hangya. Bent a tündértermekben lakájok sürögtek-forogtak, diszitettek, teritettek, virágokat raktak fel nagy vázákban az asztalokra.

— Hm, ma itt nagy lakoma lesz. De vajjon kinek a tiszteletére?

Egy pár főrangú urat ismertek fel az érkező kocsikban a találgatók. Lobkovitz herczeg, gróf Csáky Albin, gróf Apponyi Lajos, gróf Szapáry fiumei kormányzó.

— Alkalmasint valami főherczeg vendég lesz a Park-klubban.

De csakhamar felismertek nehány lateiner képviselőt is.

— Mégse lesz főherczeg, mert azt rendesen a főrangú világ foglalja le. Lateinert ahhoz nem eresztenek. Hermetice elzárják. Tehát nem főherczeg, hanem valami nagy politikai kapaczitás az ünnepelt, kinek innen is, onnan is vannak hivei és tisztelői.

De mikor azt is látták, hogy szélsőbaloldali honatyák érkeznek frakkosan, fehér nyakkendősen, halomra dőlt minden kombináczió. Politikus nem lehet. Semmi esetre sem lehet. Mágnások, mamelukok, szélbaliak. Ez kizárja a politikust. Ez valami *idegen*-re mutat. Talán Miss *Stone* érkezett Pestre s az tart ma előadást; vagy *Cronje* szökött meg ide Szent-Ilona szigetéről? Mert hogy magyar embert s pláne *egy* ugyanazon magyar embert ünnepeljenek ezek mind, az merőben lehetetlen. Lehetetlen pedig azért, mert a kit a mágnások olyan nagyon megszeretnek, hogy megünnepeljék, azt a nem mágnások már eo ipso nem szerethetik annyira. De ha megtörténnék is ez a csoda, akkor is beállna még egy nagyobb lehetetlenség, hogy a kit a szabadelvű-párt nagyra emel, azt a szélső-

bal is koszorúzza. Ilyen magyar nincs a históriában. Ezért lehet szó csak idegenről. Egy idegent szerethetnek a magyarok mindnyájan, de egy magyart soha.

Addig-addig folytak a találgatások, míg valaki megkérdezte a künn ácsorgó fekete harisnyás, csattos czipőjű lakájoktól:

— Mi lesz itt ma?

— Hát a Széll kegyelmes úr bankettje.

Ezer ördög. No persze. Hisz ezt mindjárt ki lehetett volna találni. Ki is lehetne más, mint Széll Kálmán?

S most már egyszerre visszaemlékszik mindenki az újságok hireire, hogy Széllnek a Szent István-rend nagykereszt jével való kitüntetését ünnepli a parlament. Nagy népszerűség nyilvánul itt ma egy miniszterelnök iránt, a ki már három éve van «őrlőben». Mert arra van példa, hogy valaki népszerű marad a nemzet egyeteme előtt, ha három, vagy több évig is vezeti azt, oly harczokban, a hol az élet és halál sorsa egy koczkán áll, de hogy valaki a parlamenti pártok közötti surlódásokban egy párt élén maradjon annyi ideig népszerű, az már csaknem mesével határos.

Azonfelül Széll még e népszerűségből is két különböző ember nagy népszerűségét kommasszálhatta. Mert kétféle népszerűség van. Egyik jobb ízű a másiknál, de mind a kettő mámorító. S a ki az egyiket szürcsöli, mindig sajnálja, hogy nem szürcsölheti a másikat. Széll olyan szerencsés halandó, hogy élvezi mind a kettőt. Az egyik népszerűség az, a mi a hatalom birtoklásából származik, ez illeti a miniszterelnököket; a másik az, a mi a hatalom elleneseitől ered, ez a küzködő titánoké, a népvezéreké. A szituáczió csodálatos szövődésében Széll birtokosa mind a két népszerűségnek...

Azonban hagyjuk ezt, mert csak a bankettről van most szó és semmi egyébről. A Parklub termei vakító fényben úsztak. Fent az emeleten, mintegy háromszáz teríték fehérlett. Az asztalok görnyedtek a klub hires ezüstjei alatt. A tündöklő csillárok fénye, a tömérdek virág, s a helyiségek nyugodt angol pompája felejthetetlen képet nyujtott a szemnek.

Itt voltak a főrendiház kiválóságai, a miniszterek, országzászlósok, a képviselők és a közélet minden rendű és rangú kiválóságai. Széll neve még olyanokat is ide vonzott, a kik nem szoktak bankettekre járni; ott volt a 77 éves Jókai, a ki rendesen már este kilenczkor lefekszik, az öreg Ráth György; és ide vonzott olyanokat, a kik ritkán vegyűlnek társadalmilag magyarok közé: itt voltak a szerb és szász nemzetiségi képviselők javarészben.

A központot a középső nagyterem középső asztala képezte. Ott ült Széll Kálmán, balján Apponyi Albert gróf, jobbján Csáky Albin gróf, mellettök a miniszterek: egyik oldalon Wlassics, Lukács László, másik oldalon báró Fejérváry, Horánszky, Darányi; Fejérváry és Horánszky közt gróf Apponyi Lajos udvarnagy; Széllel szemben gróf Csekonics Endre, Lobkovitz herczeg és Zichy Jenő gróf, az est szónoka.

A menu minden fogása kitünő volt, daczára az olcsóságnak, a miben egyenesen a Széll regime mutatkozik. Ha Széll egyebet nem tett volna, mint hogy ő volt az első, a ki száműzte a drága banketteket, ez által mintegy rámutatván, hogy szerényebb mederbe kell a magyar társadalmi életet visszaszoritani: már azért is megérdemelne egy fényes bankettet. A nagy ebédek már valóságos rákfenéje lettek a társadalomnak. Harmincz forintos teríték nem tartozott a ritkaságok közé, — mig ellenben a harmincz forintnyi napi jövedelem a ritkaságok közé tartozott a régi regimek alatt is.

A kappannál felállt Zichy Jenő gróf s csinos, gördülékeny toasztban köszönté fel a miniszterelnököt, ki erre egyik legszebb mintának való pohárköszöntőjét mondotta el nagy lelkesedés közt. Zúgó tapsvihar tört ki az emelkedett hangulatban, de némelyeket elfogott a melancholikus érzés is, félreértvén Széllt, a ki ellágyúlt hangon beszélt, (a mi egyébként természetes volt az ünnepeltetés benyomása alatt) s a tarpeji sziklát is fölemlité, a mely az út mellett fekszik, a hol ő halad.

Szép is volt ez itt, s beillett, — de minthogy az ünneplők most látták a kormányelnököt a bécsi út óta körülbelől először, neki eresztett fantáziájukban politikai aktualitássá nevelték meg, a mi pusztán az egyéni meghatottság melegéből kihasadt egyszerű, minden időkre szóló igazság volt.

Ott a tarpeji szikla, a hol ő jár... Hát persze, hogy ott van. Hanem iszen épen azért jár ő ott, nem más, mert tudjuk, hogy ő tud felőle és se nem szédül le róla, se bele nem hagyja magát taszittatni a mélységbe, megtámaszkodva a nemzet igazaiba a lábával. És hát, ha ott van is a tarpeji szikla, azért szép vidék az! A babérfák is ott nőnek...

Asztalbontás után, a mi csakhamar bekövetkezett, — mert több toaszt nem volt megengedve, (ez az első kisérlete Széllnek a szólásszabadság elnyomására), lement a társaság a földszinti társalgó - termekbe feketekávézni, szivarozni, diskurálni. Egy része a társaságnak (ebben volt a miniszterelnök is) letelepedett egy szögletbe, több összehúzott asztal mellé, és tovább is borozgatott, oda szólítván a czigányt, a ki egy pár percz alatt úgy elmuzsikálta onnan a tarpéji sziklát, hogy nyoma se maradt.

Forrt, bugyborékolt a jókedv, csengett a pohár, csillogóbbak lettek a szemek, búgott-zúgott a nóta: «Csongorádi biró lánya, Mariska». Jól csinálta a czigány. A hatalmas miniszterelnök ott ült a hivei közt fiatalosan, ruganyosan, egyszer-egyszer félrehajtotta a fejét a szomorú helyeknél, vagy a kezével illegette a taktust, tempósan, magyarosan, mégis méltósággal, mint egy fiatal vicczeszolgabiró, ha mulat.

a+b.

A MŰCSARNOK NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSA.

A Műcsarnok tavaszi kiállítása április 5-ikén nyilt meg. A tavaszi kiállítás mindig nemzetközi s rendesen megkapjuk itt azokat a műveket is, melyek a külföldi kiállításokat sorra járják, vevőt keresve.

Van a mostani kiállításon 583 szám alá foglalt műtárgy, festmény, rajz, építészeti terv, szobor, s érem. Magyar művész 337 munkát, és 73 külföldi művész 246 munkát mutat be. A magyar művek tehát a többséget képviselik, de sokan hiányzanak legjobbjaink közül.

Örömmel látja a közönség *Munkácsy* Mihály egyik híres festményét, az «*Éjjeli csavargókat*», hogy haza került. Az állam mutatja be, mert sikerült megszereznie a szépművészeti múzeum számára. Ez Munkácsynak a «Siralomház» után következett szintén nagy feltünést okozott életképe. Se ez, se a «Siralomház» nem volt eddig itthon kiállítva, hanem csak Bécsben az 1873-iki világtárlat magyar osztályában. Most tehát Munkácsy fényes pályájának kezdetéről a két első kitünő munkájából az egyik haza került, a másikat, a «Siralomház»-at pedig a művész újra megfestette képtárunk számára. A kormány kiállított még többet is a szépművészeti múzeumnak szerzett modern képekből; ezek közt *Böcklin* Arnold «Kentaur a kovácsnál» czimű szép képét és az olasz *Segantini* egyik képét.

Az első teremben vegyesen találkozunk külföldi és hazai művekkel. Itt van a spanyolok közül egyik legjobb festőjük *Zuloaga* Ignacio három életképpel, valószinűleg nem a legelső alkotásaival; továbbá *Moreno Carbonero* madridi festő tájképe.

A német festők közül *Stuck* Franz, *Bracht* Eugen (44 festménynyel), *Baer* Fritz, *Palmié* Charles, *Bürgel* Hugó, *Bartels* Hans, *Firle* Walter, *Kuehl* Gotthard, *Dettmann*, *Urban* Herman, *Rieger* August, mind elsőrendű nevek s többet ismerünk már a régebbi kiállításokról, sőt a múzeumi képtárban is találkozunk velök. Tekintélyes az *angol* és *skót* festők kiállítása is: *Sauter* George (egyik kiállított műve állami tulajdon), *Harrington* Mann, *Neven du Mont*, *Lavery* John, Thomas *Groswenor*, *Muhrman*, *Walton*, *Haynes*, *Park*, *Brown* Thomas stb. — A *franczia* művészek közül itt vannak: *Le Sidaner*, *Ménard*, *Choisnard*, *Dhurmer* Lucien, *Hurrd*, *Tinayre*, stb. — A belga művészek: *Khnopff* Ferdinánd, egy különcz művész, misztikus dolgokkal; *Van der Stappen*, *Schildt* Martinus. — Az olasz művészek közül csak egy jeles szobrász van képviselve: *Butti* Enrico, a ki egy kicsike szobrot küldött.

A magyar művek a külföldiekkel összekeverve küzdenek, hogy megállják helyöket. Legjobbak az arczképek és tájképek. Feltünő, hogy kevés az életkép, holott máskor ezek nagy számmal kerültek elő. A hiányzó művészek alkalmasint a téli tárlatra dolgoznak.

Az arczképezők közt érdekesen jelenik meg *Boruth* Andor több képével. Az ifjú művésztől a «Fekete ruhás nő kutyával» képét közöljük. A festmény mind felfogásban, mind előadásban igazolja, hogy a művész eredménynyel tanulmányozta a nagy Velasquez-t. A kép különben B. Lenkei Hedviget, a Vigszinház szinésznőjét ábrázolja. *Stetka* Gyula arczképei az élethűséggel, szinekkel és dekorativ előadással tünnek föl. Egy diszmagyar öltözetű ülő alak Rohonczy Gedeon jó képmása. *László* Fülöp mesteri ecsete egy karos székben ülő öreg urat örökitett meg, a kinek vonásait nem most látjuk először lefestve a Műcsarnok kiállításain, sőt szoborban is láttuk már. Az aggastyán szelid kék szeme és átható tekintete ismeretes mindazok előtt, a kik *Görgei* Arthur tábornokot az életben vagy képmásokban látták. *Horovitz* Lipót finoman festett női arczképét szintén közöljük. *Szenes* Fülöp női arczképe, — melyet tőle közlünk — eléggé bizonyitja a művész izléses és a stilben is választékos előadását. *Vajda* Zsigmond, *Skutezky* Döme, *Ripp-Rónai*, *Knopp* Imre, *Márk* Lajos, *Jendrassik* Jenő, *Pálya* Czelesztin, *Thein* Miksa, *Endrey* Sándor s még többen az ifjabbak közül arczképekkel szerepelnek.

Az életképek közt úgy nagyságával, mint művészies kidolgozásával első sorban feltünik *Révész* Imre hármas képe: az «Alföld». Középen nagy sík táj legelő nyájjal, a puszta hangulatával, vándorló felhőkkel. Az egyik oldalképen csinos parasztlány visz eledelt a pusztára; a másik oldalképen pedig esti szürkületben a tűz körül három pusztai ember üldögél, talán szalonnasütéshez készülnek, vagy már el is végezték. A csöndes levegőben egyenesen száll föl a füst a magas égbolt felé. Magával ragadja e kép a szemlélőt a végtelen puszták csendes világába. Meglátszik rajta, hogy minden izében magyar festő kitünő alkotása. *Vaszary* János a «Részes aratók» czimen jellemző népcsoportot festett. A népélet igaz vonásaival tünteti fel *Paczka* Ferencz a tolna-szántói népviseletet, templomba siető lányokkal. *Tornai* Gyula, ki Keletről meríti tárgyait, három arab alakot festett. Ezek közül az arab énekest mi is közöljük. *Baditz* Ottó, *Bruck* Lajos, *Peske* Géza, *Kardos* Gyula, *Basch* Árpád, *Juszkó* Béla, *Gergely* Imre, *Nagy* Zsigmond, *Nagy* Vilmos, *Poll* Hugó, *Reinhardt* Károly az életképek sorozatát egészitik ki. *Nagy* Sándor három képpel mint a naivitás és titokzatos értelem festője mutatkozik, nehezen érthető, burkolt gondolatokkal. *Zemplényi* Tivadartól az «Alamizsna» a kiállitás jobb műveit szaporítja. Egy szegény asszony ennivalót kapott s a kék mázas vasedényt először is kis gyermekének adja oda, ki mohó étvágygyal kanalazza, s egy pillanatra megnyugtatni látszik az anyát, hogy mára a betevő falat ime megkerült. A városi szegénység s az anyai bánat és szeretet érzéssel festett képe. *Magyar-Mannheimer* Gusztáv «Scherzo» kis képét is közöljük. A szabadban kis gyermekek játszanak, énekelnek. Miniatür finomsággal dolgozott kép.

Bibliai tárgyú *Csók* István «Bűnös asszony» czimű nagyobb képe, a bűnbánó asszonynyal, kit Krisztus megvédelmezett a farizeusoktól. *Kacziány* Ödön, a misztikus festő, három képet állitott ki; az egyik lóháton, kaszával tünteti föl a halált («A fürkésző halál»); a másik dunai hajómalmok éjjel; a harmadik pedig — melyet közlünk — «Dolorem aeternam». Ezen kék homályban a Kálvárián áll Jézusnak csak körvonalazott, fején glóriás alakja, a másik dombon feltünő három kereszt felé fordúlva. Bibliai tárgyú képpel járúlt még a kiállításhoz *Eder* Gyula is «Pieta» czimű nagyobb vászonnal. A művész az ifjabb nemzedékből való.

Bruck Lajos, a ki a főváros egyes részeiről, utczai életéről több kifejező képet festett már, «Eltűnt városrész» czimen ezúttal is elevenen vetette vászonra a budai oldalon levő Döbrenteytért. A piacz kofáival, vásárlóival megvan most is, de a Gellérthegy lábánál volt házakat, utczákat már lerombolták. Ott az eskütéri új hid feljárójához kellett szabad helyet nyerni, s a régi

egyemeletes budai házaknak nem volt többé maradásuk.

A tájképeken a komoly tanulmányt, a természet gondos megfigyelését, a közvetlen benyomásokat lehetetlen észre nem venni. *Háry* Gyula egész sereg, több mint *hatvan* ilyen tájképet küldött a kiállításra, friss benyomással és igaz művészettel festett pompás aquarell- és olajképeket, melyeken Itália, az adriai tengerpart és magyar vidékek napfénye, világossága ragyog és üdén mosolyognak a szinek. *Nádler* Róbert is gyűjteményben állitotta ki vázlatait. Jó képekkel ismerkedhetünk meg *Ujvári* Ignácztól, *Aggházy* Gyulától, *Mihálik* Dánieltől, *Bosznay* Istvántól, *Olgyay* Ferencztől, *Mannheimer-Magyar* Gusztávtól, *Tahi* Antaltól, stb. Közöljük a következőket: *Neogrády* Antaltól: «Őszutó». Az erdő hervadása, ritkuló, sárga lombokkal, szinevesztett avarral, siető patakkal. *Szlányi* Lajostól, a ki kiváló tájfestőink közt foglal helyet, «A czinkotai országút». Elől mocsaras patak, hátúl kőhid és jó alakulású fák. Már alkonyodik s a hidon keresztül az esti szürkületben búcsúsok vonulnak tova.

A szobrok közül általános figyelemben részesül *Tóth* Istvántól Hunyadi János nagy álló alakja; a király ajándékozta szobrok közül ez az első, mely már érczbe öntve is elkészült. A törökverő hős nyugodtan, de harczkészen áll, teljes fegyverzetben, melynek részleteit nagy figyelemmel állitotta össze a szobrász. A lábnál levő félholdas hadi jelvények győzelmeket hirdetnek.

A kiállitást április 5-ikén délután nyitották meg nagy közönség jelenlétében. Az épület előtt különböző nemzetek lobogói lengnek. A közönség soraiban feltűnően sok hölgy jelent meg, s egész délután nagy elevenség uralkodott a termekben. *Wlassics* miniszter délután öt órakor érkezett. Gróf Andrássy Tivadar elnök, Berzeviczy Albert alelnök, a Műcsarnok igazgatósága fogadta, s Bihari Sándor, a tárlat rendezője kalauzolta végig a kiállításon. A miniszter nagy megelégedéssel nyilatkozott a kiállításról.

NÉVY LÁSZLÓ.

1841—1902.

Rövid betegség után, váratlanúl húnyt el Névy László, a budapesti kereskedelmi akadémia igazgatója. Vele a magyar közoktatás, s főképp a kereskedelmi szakoktatás ügyének egyik vezérférfia dölt ki, a ki hosszú, 41 évre terjedő sokoldalú munkásság által az irodalom terén is sok érdemet szerzett.

Névy mint veszprémmegyei, iszkári születésű fiú, tanúlmányait a pápai benczés gimnáziumban kezdte, a veszprémi piarista, a győri benczés gimnáziumban végezte és ezután a csornai premontreiek rendjébe lépett. 1861—1871-ig a szombathelyi gimnáziumban működött, mint a

NÉVY LÁSZLÓ.

klasszikai nyelvek és a magyar irodalom tanára s itt nagy kedveltségre tett szert úgy az ifjúság körében, mint a város társaságában. Irói munkásságát is korán megkezdte, főkép szépirodalmi dolgozatokkal. 1870-ben megjelent «Az irásművek elmélete» czimű első tankönyve s 1871-ben nyerte el először «A tragédia elmélete» czímű aesthetikai tanúlmányával a Kisfaludy-Társaság pályadiját.

Ugyanezen évben elhagyta a rendet s a fővárosba költözött, a hol egyszerre két intézet: a ref. főgimnázium és a kereskedelmi akadémia választotta meg tanárának; Névy ez utóbbi állást fogadta el. Eleinte méginkább az aesthetikával foglalkozott. Egymásután nyertek jutalmat a Kisfaludy-Társaságnál: «A komédia elmélete» (1872.) «A drámai középfajok elmélete» czímű munkái, a melyekkel az akkori viszonyok közt kiváló szolgálatokat tett az irodalomnak. «Bajza József emlékezete» czímű szónoki beszédével ugyancsak a «Kisfaludy-Társaság»-nál dicséretet és külön díjat nyert. A Szana Tamás «Figyelő»-jébe és a «Hon»-ba is írt aesthetikai és kritikai czikkeket, a melyek egy részét egy kis kötetben «Aesthetikai dolgozatok» czim alatt külön is kiadta 1873-ban. Az 1877-ben alakúlt Petőfi-Társaság alapítói közé tartozott s főkép eleinte munkás tagja volt a társaságnak.

Tevékeny részt vett a Középiskolai Tanáregyesület ügyeinek intézésében, a mely egyesület közlönyét tiz évig szerkesztette. Közreműködött az új tanterv készítésében is, a melynek behozatala után ő írt először ehhez alkalmazott tankönyveket a magyar irodalmi oktatás számára. Az ország legtöbb iskolájában az ő stilisztikai, rhetorikai, poétikai tankönyveiből nyerte az ifjúság első irodalmi ismereteit és aesthetikai kiképzését s e munkái a maguk idejében a legelterjedettebb tankönyveink sorába tartoztak.

Midőn a budapesti kereskedelmi akadémiához került, itt az igazgató és a tanárok egy része alig tudott magyarul s e visszás állapot javitásában sok érdeme van Névynek. Munkássága elismeréseül 1885-ben igazgató-helyettessé, 1896-ban igazgatóvá lett. Bár eredetileg aesthetikusnak indult s költői művekkel is foglalkozott («A népért» és verses tragédiájával a Teleki-díjat, meséivel a Kisfaludy-Társaság díját nyerte el), csakhamar beleélte magát a kereskedelmi szaktudományokba is, s úgy a felső, mint az alsófokú kereskedelmi iskolák számára több tankönyvet írt. A kereskedelmi szakiskolai tanárok országos egyesületének alapítása óta (1894.) elnöke volt s nagy része van ez egyesület felvirágoztatásában.

1900-ban nyilt meg az ő igazgatása alatt a első magyar kereskedelmi főiskola, de ez intéze teljes szervezését már nem fejezhette be. Félbenmaradt utolsó nagyobb szabású munkája is: «A magyar kereskedelmi nyelv szótára», a melynek nagy fontossága lett volna kereskedelmünk magyarosodásában s melyhez az adatok legnagyobb részét összegyűjtötte s részben fel is dolgozta, de befejezésében már megakadályozta a halál.

A közgazdaság terén működő újabb nemzedék jórészt neki köszönheti magyaros műveltségét s hazafias szellemét s e tekintetben érdemei eltagadhatatlanok. *—i. —l.*

TŰZVÉSZ EGY VEGYÉSZETI GYÁRBAN.

Nagy veszedelemmel fenyegetett az a tűzvész, mely április 5-ikén déltájban a Ferenczváros külső részében fekvő Heidelberg-féle vegyészeti gyárban ütött ki. A veszély nemcsak azért volt nagy, mert a gyárban nagyon sok éghető és robbanékony anyag volt felhalmozva, hanem még inkább azért; mert közel van hozzá a petroleum-gyár, melybe ha belekap a tűz, roppant károkat okozott volna.

A tűz a gyár benzin-desztillátorában támadt s egy munkás vette észre akkor, a mikor a többi személyzet ebédelni volt. Az egyik tartóban levő benzol csakhamar lángba borúlt, a gyorsan odahivott személyzet nem bírta a tüzet elfojtani. A tűzoltóság sietve vonúlt ki a baj színhelyére, de a desztilláló épület megmentéséről már szó se lehetett, a benzol-tartályok egymás után robbantak fel s borúltak lángba benne. A tűzoltóság megfeszítette minden erejét, hogy a tűz tovább terjedését megakadályozza; késő estig küzdöttek a lángokkal, míg ez sikerült s a nagyobb veszedelem el volt hárítva.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Homérosz Iliásza; fordította *Baksay Sándor*. Kitünő írónk egykor, irodalmi pályája kezdetén klasszikai írónak, Lucanus «Pharsalia»-jának fordí-

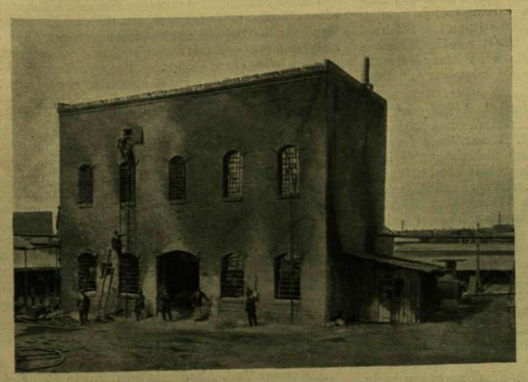

Erdélyi fényképei.

A LEÉGETT VEGYÉSZETI GYÁR FŐHOMLOKZATA ÉS GÉPTERME.

Neogrády Antal : Ősz-utó.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

tásával tett szolgálatot irodalmunknak. Az ó-kori irodalom iránti szeretete azóta se lankadt el s pályája delén nagy feladatba fogott e téren: az «Iliász» fordításába. Műfordítási módszere azonban lényegesen változott az idők folyamán, mert míg a császárság korabeli szkeptikus, bölcselkedő latin író époszát a formához is ragaszkodva hexameterekben fordította, az ó-görög naiv éposz fordítására ezt a formát nem találta alkalmasnak s helyette a «Toldi» versformáját, a rímes, magyar tizenkét szótagos verset választotta. Czélja ebben az volt, hogy a forma s az irodalmunkban és népköltészetünkben megszokott hang által az Iliászt közelebb hozza a mai olvasó ízléséhez. Olvasóink figyelemmel kisérhették a nagy munka haladását azokban a mutatványokban, melyeket időről-időre lapunkban közöltünk belőle. Az első hat ének nehány évvel ezelőtt külön kiadásban is megjelent a Kisfaludy-Társaság kiadványai között. Most az egész Iliászt adta ki az Akadémia, irodalmunknak kétségtelen nagy nyereségeűl. A fordítás a maga nemében irodalmunk legkitünőbb termékei közé tartozik, a népies nyelv gazdagon árad benne, egyszerű, keresetlen és mégis színes; megvan benne az eredeti naivitása, plasztikai kifejező volta. E mellett kellemes, érdekes olvasmány s e jó tulajdonságok elfeledtetik, ha az ember olvasásába belemélyed, azt az ellentétet, mely a hexameteres eredeti és az ütemes, rímes magyar fordítás között van. A nagy közönség érdeklődésére sokkal inkább számíthat, mint a formában hű, pontos fordítások, melyeknek klasszikai mértéke távol áll a mai közönség ízlésétől. Baksay írói pályájának méltó betetőzése e mű, mely lehetővé teszi, hogy a közönségnek mennél szélesebb körei megismerhessék s élvezhessék a görög epika örökszép remekét.

A Kisfaludy-Társaság kiadványai során az idén két értékes és irodalmunknak nem csekély nyereségéűl szolgáló könyv jelent meg; mind a kettő a világirodalom köréből vett tárgyakkal foglalkozik.

Az egyik könyv *Péterfy* Jenő tanulmányainak második kötete, melyeket Angyal Dávid gyűjtött össze nagy gonddal. A tavaly megjelent első kötet után, mely néhány görög irodalmi tanulmányon kívül főleg a korán elhunyt kitünő szerzőnek a magyar irodalomról szóló tanulmányait foglalta magában, a másik kötet érdekesen egészíti ki azt a képet, melyet az olvasó Péterfy finom és mély szelleméről alkothat magának. A kötet a görög drámaírókról szóló tanulmányok sorozatával kezdődik; modern szellemben, éles látással és mélyreható érzékkel tárgyalja a hellén dráma nagy alakjait. A görög történetirásról is találunk érdekes rajzokat. E kötetben van Péterfynek legkitünőbbűl elismert tanulmánya Danteról, a költői szépségek legbensőbb részletekig ható, finom, szingazdag stilusú elemzése. Ibsen két művéről is találunk a kötetben nagyon érdekes tanulmányt, nem különben Taine több munkájáról, stb. A magyar essay-irodalomnak legjelesebb termékei közé tartoznak e tanúlmányok, melyek stilus és előadás szempontjából is szokatlan nagy tehetséget ismertetnek meg velünk. A kötet ára fűzve 4 korona 50 fillér, kötve 6 korona.

A másik könyv *Alexander* Bernát nagy arányú műve *Shakspere Hamletjéről.* Sok tanulmányról, széles körű kutatásról és önálló felfogásról tanuskodó mű.Shakspere minden műve közűl leginkább Hamlet teszi szükségessé a magyarázatot; számos oly kérdés vetődik fel tanulmányozása közben, számos oly pont marad homályban, melyeket megbizható magyarázat nélkűl alig lehet teljesen megérteni s e czélra Alexander könyve nagyon alkalmas. Ismerteti a Hamlet-monda összes változatait, filológiai módszerrel igyekszik rekonstruálni az ős-Hamletet, melyen a többi feldolgozások alapúlnak, kifejti a drámában nyilvánuló eszméket, a szereplők jellemrajzát, tájékoz mindazokról a kérdésekről, melyek Hamlet olvasása közben felmerűlhetnek. A vaskos kötet ára fűzve 6 korona, kötve 8 korona.

Fejér vármegye története. Irta *Károly* János, a székesfejérvári káptalan nagyprépostja. Hazánk ezer éves fennállásának ünnepére, számos megye és város kiadta monografiáját, a melyek közt a legterjedelmesebbek egyike a Fejérvármegyéé, négy vaskos, egyenként 35 ívnyi könyvben, mely derék munkának most jelent meg a negyedik kötete. A tudós szerző hosszas, beható búvárlatok után irta meg munkáját, a melyben képét adja hazánk ezen nevezetes megyéje régi s mostani állapotának. A negyedik kötet, — mely számos képpel is van élénkítve, — a vármegye községeinek történetét tárgyalja és sok magyar és latin nyelvű oklevelet közöl. A munkát Fejérvármegye közönsége adta ki.

Pályázat Wesselényi-ódára. A Wesselényi-szoborbizottság báró Wesselényi Miklós Zilahon felállítandó szobra leleplezési ünnepélyére szavalásra alkalmas ódai költeményre *száz korona* pályadíjat tűzött ki. A pályázat kihirdetésére és a pályaművek megbirálására a bizottság a Kisfaludy-Társaságot kérte föl, mely a kérelmet el is fogadta. A szobor leleplezése már junius 12-én lesz Zilahon. A pályamunkák a szerző nevét rejtő levél kiséretében *ez évi május 15-éig* a Kisfaludy-Társaság titkárához küldendők be. A jutalom csak abszolut becsű műnek adatik ki.

Magyar írók élete és munkái. A Magyar Tudományos Akadémia megbizásából irta *Szinnyei* József, kir. tanácsos, a M. T. Akadémia levelező tagja s a magyar n. múzeumi hirlapkönyvtár igazgatóőre; megjelent a 72. *füzet* (VIII. kötet 8. füzete), mely a *Méry* és *Mihályfi* nevek közé eső 226 irónak életrajzát foglalja magában, többek közt Mészáros Lázár, 1848—49. hadügyminiszter, Migazzi Kristóf gróf,váczi püspök, Mihálkovics Géza egyetemi tanár, Mihalovics Ede, theologiai tanár, Mihalovics József, zágrábi biboros érsek, Mihály deák, XVI. századi nyelvemlékiró Mihály deák, XVII. századi codexiró életrajzát. Az eddig megjelent 72 füzetben **15,229** irónak életrajza és munkáinak jegyzéke van felsorolva. A munka Hornyánszky Viktor könyvkiadó kiadásában jelenik meg és egyes füzet ára egy korona.

«Az ezüst kecske». *Bródy* Sándor regénye, mely egy-két év előtt jelent meg, most második kiadásban kapható. Singer és Wolfner kiadása; ára négy korona.

Az «Athenaeum olvasótárá»-ban legújabban két regény jelent meg: «*A tyuki prókator kliensei.*» Elbeszélés. Irta *Abonyi* Lajos. Egy furfangos zugprókátor viselt dolgairól olvasunk a regényben sok mulatságos dolgot, ki végre saját csapdájában fogja meg magát. Sikerűltek a mellékszereplők magyaros alakjai is. A néhány évvel ezelőtt elhalt szerző egyik jellemzőbb műve ez a regény.« *Virányoslak*». Irta *Kvassainé Kun* Melanie. Hosszabb romantikus elbeszélés. Mindkét kötet ára egy-egy korona.

«Kulisszák mögül» czímen *Hetényi* Dömény Elemér egy füzetet adott ki. Nem nagy igényü munka: kisebb elbeszélések, adomaszerű történetek vannak benne a szinészéletből. Ára két korona.

Józan erkölcs. Irta *Timon* Zoltán. Útmutató ez a könyv arra nézve, miként kellene az embernek élni, hogy úgy érzelmi képessége, mint testi ereje és egészséges volta fejlődjék s az újabb korban tapasztalt elcsenevészésnek gát vettessék, szóval, hogy a nemzedék erőteljesebbé legyen, mely a létért való küzdelemben helyét megbírja állani. Sok helyes tanács van a könyvben, s méltó főkép a szülők figyelmére. A kötet Aradon jelent meg s a szerzőnél négy koronáért megrendelhető.

Az ó-kori lexikon 18-ik füzete megjelent, mely a Lexiarchikon grammateiontól Lyttusig terjedő czikkeket foglalja magában. Eme hézagpótló vállalatot *Petz* Vilmos szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki. Minden füzet ára egy korona.

Az állatok világa czímű vállalatnak, — szerkeszti *Méhely* Lajos, kiadják a *Légrády* testvérek — megjelent a 49-ik füzete. Ez a vizilóról és a tevéről közöl kimerítő ismertetést. Az érdekes állatokat sikerűlt képekben is bemutatja. Egyes füzet ára 80 fillér.

Nemzeti Szinház. *Verő* Györgynek, ki a szinpadon már többször aratott sikert, «*Kain*» czímű versekben irt négy felvonásos tragédiája kerűlt szinre április 4-én a Nemzeti Szinházban. A bibliai Kainról szól, a testvérgyilkosról. Verő darabja a féltékenység és szerelem drámája. A két testvér vetélytárs és Kain azért öli meg Ábelt. A darabban van drámai lendűlet, a költészet szava is meg-megszólal. Az első felvonás, melyben legtöbb a cselekvény, hatást is tett.

Kain és Ábel szeretik Czillát, a ki Abelhez vonzódik, de istenitéletre bizta, hogy a melyik testvérnek áldozati füstje az ég felé száll, azt választja. Ábel győz, de a vad, indúlatos Kain féltékenységből agyonüti. Ádám megátkozza a gyilkost, s az el is bujdosik, csak egy nő, Háda marad hozzá hű, a ki követi, de az önfeláldozó Hádát szeretni nem birja; Abel árnyéka és az átok is üldözi. A hű Háda fölkeresi Adámot, Évát, Czillát, bocsánatot esedezik Kainnak. Nincs bocsánat. Czilla is Ábel emlékének él. Kaint pedig a lelkiismeret, a vad szenvedély nem hagyja nyugton. Gyermekeit sem szereti. Ő szintén fölkeresi Czillát, de ez borzad a gyilkostól. Semmi sincs többé, a mi Kaint az élethez kötné, se Háda, se családja. Leveti magát a mélységbe, Ábel sirjára. A sivár fő alakot a két szerető nő enyhíti, és néhány részlet. *Márkus* Emilia Czilla szerepébe gyöngédséget és költészetet vitt bele. *Hegyesi* Mária Kain feleségét melegséggel játszotta; Évát *Fáy* Szeréna és Kain leányait Tuboly Klementina, Molnár Rózsi, Harmath Hedvig személyesítették. *Gál* Gyula Kain zordon alakjában sok nehézségre talál. Jók voltak *Szacsvay* Ádámja, *Mihályfi* Ábelje. Az első felvonás után, a szerzőt többször kitapsolták; ezentúl gyöngűlt a taps. A dráma nyomtatásban is megjelent a Bárd-Testvérek kiadásában.

Vígszinház. Április 9-ikén egy franczia bohózatot adtak először: «*A láda titka*», irta *Tristan* Bernard; fordította Fái Béla. A rendőri túlbuzgóságot, a képzelt bűnök hajszolását akarná mulatságossá tenni, de nem elég elmés és leleményes arra, hogy csakugyan mulatságos legyen. A láda titka egy udvarló, Folarmand, a ki udvarol Godelletnének, s egyszer a férj elől a ládába rejtőzik. A láda magától záródik, alaposan be is záródott, a kulcs pedig Folarmand zsebében van. Godelleték épen fürdőbe utaznak, s így nincs más mód, mint hogy a nagy zavarban Godelletné a ládát is magával vigye. Egy szolga aztán feltöri a ládát, mert csenni akar belőle, s így szabadúl ki Folarmand. Csakhogy most a rendőrség teszi rá a kezét, mert eltűnt a nagybátyja, s a rendőrség olyasmit nyomozott ki, hogy Folarmand ölte meg. Lassan bonyolódik ki a tévedés, s végűl Folarmand feleségűl veszi Godelletné hugát. *Hegedüs* Gyula, *Góth*, *Szerémi*, *Rónaszéki*, *Varsányi* Irén, *Pécsi* Paula, *Hegedüsné*, *Tapolczai*, *Kazaliczky* játszották a főbb szerepeket.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia ápril 7-ikén *Heinrich* Gusztáv elnöklésével tartotta heti ülését.

Lehr Albert folytatta nyelvészeti értekezését a «*magam*»-ról, és czáfolta Joannovicsot, a ki Petőfinek ezt a kifejezését: «*Magamnak* is ugyan kutyául ment *dolga*» helytelenīti. Példát hozott fel a régibb és újabb irodalomból és a nép nyelvéből, a melyek Petőfi mondatát, a mely kétségkívül ritkább és szokatlan, helyesnek tünteti fel. Utána dr. *Gyomlay* Gyula «Bölcs Leó hitelességéről» czímen tartott felolvasást. Bölcs Leó byzanczi császár «taktikájának» a honfoglaláskori magyarokra vonatkozó adatait vizsgálja s bizonyítja, hogy Leó minden hadi tapasztalat nélkűl írta munkáját s egy-egy népnek Mauriciusban talált jellemzését kritika és fontosabb tárgyi módosítások nélkűl alkalmazva egy másik egészen különböző és később szerepelt népre, a jelen esetben a VI. századbeli avarokét a X. századbeli magyar turkokra, arra az eredményre jut, hogy Leó taktikája törlendő a magyar honfoglalásra vonatkozó kútfők sorából. Végűl *Kégl* Sándor (vendég) mutatta be: «Szenaji és a perzsa vallásos költészet» czímű értekezését.

Tagajánlások az Akadémián. Május 6-ikán kezdődik az Akadémia nagygyűlése, mikor új tagokat is választ. A tagajánlások fölött a kijelölő bizottság már határozott s megválasztásra a következőket ajánlja:

Az I-ső osztály A) alosztályába rendes tagul *Pecz* Vilmos l. tagot; levelező tagokul *Szilasi* Móriczot, a finn-ugor összehasonlító nyelvészet és klasszika-filológia művelőjét, *Melich* Jánost, a magyar nyelvészet művelőjét, *Thury* Józsefet, a magyar-török összehasonlító nyelvészet művelőjét. (Üres egy rendes és négy levelező tagsági hely). — Az I-ső osztály B) alosztályába levelező tagokul *Széchy* Károlyt, az irodalomtörténet, *Jánosi* Bélát, az esztétika művelőjét. (Üres két levelező tagsági hely). — *A II-ik osztály* A) alosztályába: *Beöthy* Ákos publicisztikai írót, *Mandello* Gyula dr. közgazd. írót, *Pekár* Károly dr. bölcsészeti írót és *Thirring* Gusztáv dr. statisztikai írót; *Reiner* János dr. jogtudományi írót. (Üres négy levelező tagsági hely). — A II. osztály B) alosztályába levelező tagokul: *Wosinszky* Mór archaeológiai írót, *Angyal* Dávid budapesti egyetemi magántanárt, *Mahler* Ede budapesti egyetemi magántanárt. (Üres négy levelező tagsági hely). — *A III. osztály* A) alosztályába levelező tagokul: *Hoor-Tempis* Mór dr. fizikust és elektrotechnikust, *Kalecsinszky* Sándor kemikust és *Schlesinger* Lajos dr. matematikust. (Üres öt levelező tagsági hely.) — A III. osztály B) alosztályába rendes tagul: *Schulek* Vilmos levelező tagot, levelező tagokul *Tangl* Ferencz fiziológust, *Halaváts* Gyula geológust, *Schafarzik* Ferencz geológust. (Üres három rendes tagsági és két levelező tagsági hely.)

A Budapesti Ujságirók Egyesületének a hó 6-iki közgyűlésén *Vészi* József elnök bemutatta Walter *Williams* amerikai hirlapirót, ki angol nyelven elmondta, hogy 1903 május havában az ujságirók nemzetközi kongreszusa lesz St.-Louisban és erre meghivja az Egyesült-Államok kormánya és a kiállitás vezetősége nevében a magyar sajtót. Az éljenzéssel fogadott beszéd után kezdetét vette a tanácskozás.

Vészi József elnök felhozta, hogy az Otthon irói kör a «hirlapirók testület bizottsága» czimen testületett szervez, a hirlapirók ügyei és érdekel képviseletére. Az «Otthon» azonban nem tisztán hirlapirói kör, tehát nem is illetékes ily szervezet létesitésére. Nagyobb vita után elfogadtak egy határozati javaslatot, a mely tiltakozik az Otthon-Kör által nemrég szervezett hirlapirói testületi bizottság ellen, s azt illetéktelennek mondja. *Magyar* Sándor egyesületi tagnak indítványát, mely minden hivatásos hirlapiróra nézve a nyugdíjintézeti tagságot kötelezővé teszi s a tagsági dijak kétharmadrészének fizetését a kiadóvállalatok viselnék, a választmánynak adják ki tárgyalás végett. *Hortoványi* József orsz. képviselő által beterjesztett índítvány az ujságirók és kiadók jogviszonyainak szabályozását törvényhozási uton követeli. Ezt az indítványt elfogadták s a terv keresztülvitelére az egyesület képviselő tagjait kérik fel. A jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette s az adományozóknak hálás köszönetet szavazott. Ezután a választmányt alakították meg újra.

MI UJSÁG?

A Kossuth-mauzoleum. A főváros tanácsától a Kossuth-mauzoleumra pályázó művészek és építészek egy része és művészi egyesületek is kérték, hogy a bírálók itéletét semmisítse meg és új pályázatot hirdessenek, mert szabálytalanságok történtek. A tanács a panaszokat megvizsgálta és úgy találta, hogy szabálytalanság nem történt. Azért a tanács abban állapodott meg, hogy a közgyűlésnek az itélet helybenhagyását ajánlja. E szerint a *Strobl—Gerster*-féle pályamű az első díjjal jutalmaztassék és a kivitelre is elfogadtassék; a megitélt további díjakat adják ki, öt pályaművet pedig megvegyenek. Felhivandó a tanügyi osztály, hogy az első díjjal jutalmazott pályamű végleges kivitele

Csók István : Bűnös asszony.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

iránt tegyenek előterjesztést. A tanács e javaslatát ápril 9-ikén tárgyalta a közgyűlés hosszú vitában, melyben többen az itélet megsemmisítése mellett szólaltak föl. *Berzeviczy* Albert, ki a képzőművészeti társulat alelnöke, a mellett volt, hogy miután szabálytalanság nem történt, az ítéletet nem lehet megsemmisíteni. Az sem ok, hogy az első díjat nyert terv 60,000 koronával többe kerűlne, mint a föltételek megszabták. A nyertes mű hibáin a kivitel idejéig lehet simítani s a költségeket apasztani. *Halmos* János polgármester is ily értelemben szólt. A *közgyülés* nagy többsége el is fogadta a tanács javaslatát. A mauzoleum elkészítését tehát Strobl—Gerster-re bízták.

A Széll Kálmán tiszteletére a Park-klubban rendezett lakomán közel háromszázan vettek részt. A Park-klub remek épületének első emeleti termei fényárban úsztak. A nagy báliterem közepén díszasztal volt, a mely körül, *Széll* Kálmán miniszterelnökkel az asztalfőn, a legfőbb notabilitások foglaltak helyet. E kerek díszasztal körűl patkóalakban volt elrendezve egy nagy asztal, melyhez a két oldalteremben szintén egy-egy patkóalakú asztal csatlakozott. Az országgyűlés két házának pártkülönbség nélkül számos tagja jelent meg s azonkívűl is a közélet számos kitünősége. A sikerűlt bankett rendezésében gróf *Szapáry* Pál, *Biró* Lajos és *Szemere* Miklós buzgólkodtak.

A Nemzeti Szinház igazgatójának lemondása. *Beöthy* László, a Nemzeti Szinház igazgatója ellen több hónap előtt egyik lapban éles támadás jelent meg, mely egyformán illette az igazgatói eljárást és az igazgató személyét. Beöthy László a czikk irója ellen sajtópört indított. Ezt a budapesti törvényszék ápril 5-ikén tárgyalta, sok tanút kihallgatott, s végűl a hirlapirót a rágalmazás és becsületsértés vádja alól fölmentette. Ennek következtében *Beöthy* László igazgató levelet írt gróf *Keglevich* István intendánsnak, melyben rendelkezésére bízza igazgatói állását, mert abban a sajtóperben, a mely a budapesti törvényszék előtt lefolyt, minden jogos várakozása ellenére a vádakért, a melyek ellen — hivatalos állására való tekintettel — a perben védelmet keresett, ott elégtételt nem nyert. Be nem várva a megfellebbezett itélet további sorsát, az intendáns, illetőleg a belügyminiszter belátására bízza igazgatói állását.

A premontreiek ünnepe. E hó 6-án szép ünnepet ült *Jászón* a hazafias premontrei rend, mely több gimnáziumot tart fenn. E napon volt száz esztendeje, hogy a rend visszanyerte Magyarországon a II. József császár által elvett jogait. Az ünnepély a *jászói* ősi templomban kezdődött, hol dr. *Takács* rendfőnök fényes segédlettel ünnepi istentiszteletet és körmenetet tartott.

Jelen voltak: *Bubics* Zsigmond dr. kassai és *Ivankovics* János rozsnyói püspökök, *Péchy* abaujtornai és *Beöthy* biharmegyei főispánok, *Rádl* Ödön a nagyváradi Szigligeti-társaságtól, *Münster* kassai polgármester a Kazinczy-körtől, mindkét város törvényhatóságának számos tagja, Wlassics miniszter képviseletében *Szieber* kassai tankerületi főigazgató. Mise után nagygyűlés volt, melyen *Takács* rendfőnök vallásos és hazafias beszéddel a pápára és királyra áldást kért. Végűl bejelentette a király megemlékezését, ki *Angalacsot* nagyváradi nagyprépostttá nevezte ki és hogy *Schlauch* nagyváradi püspök üdvözletet küldött. A küldöttségek a gyűlés után tisztelegtek, mire 250 terítékes lakoma következett.

Magyar védekezés. Budapesten *védőegyesület* van alakulóban, mely czélul tűzte ki. hogy a *bécsi «Allgemeine Versorgungs-Anstalt»* igazgatóságának túlkapásaival és helytelen gazdálkodásával veszélyeztetett érdekeit megvédje ezen életbiztosító intézet mintegy *tizezerre menő magyarországi tagjának.* Ez a bécsi életbiztosító-intézet még 1824-ben keletkezett, mikor hazánkban épen nem, de hasonló ellátást nyujtó egyesület még Ausztriában sem volt. Ez magyarázza meg, hogy a bécsi intézetnek 1824-től 1850-ig *oly sok ezer magyarországi tagja* lett, a kik ma már mind koros egyének, s az első értekezleten megjelent több mint ötven budapesti tag közűl ötvenkét éves volt a legfiatalabb, mivel 1850-en túl már nem vett föl többé az intézet tagokat.

A fölhangzott sulyos érvek és beható eszmecsere után az értekezlet elhatározta, hogy az érdekeltek jogainak védelmére «*A bécsi Allgemeine Versorgungs-Antalt magyarországi érdekeltjeinek védőegyesülete*» czímű egyletet alakít, s az alapszabályok elkészítésére s a közgyűlés előkészítésére nyolcztagú bizottságot választott. Ennek tagjai: Wojnárovics Sándor, altábornagy, Bydeskuthy Sándor nyug. ezredes, Vaymár Lajos nyug. őrnagy, Kapy Imre, m. kir. zálogházi igazgató, Klein Gyula műegyetemi tanár, Nagy Miklós, a «Vasárnapi Ujság» szerkesztője, Tótth Móricz, a közúti vasút tisztviselője, Sztrelkó Gusztáv magyar államvasuti főtisztviselő és Concha Károly budapesti lakosok, a kik a bécsi «Allgemeine Versorgungs-Anstalt»-nak 1824—1850. évig beiratkozott magyarországi tagjait ezennel arra kérik, hogy az alakítandó egyesületbe saját érdekükből belépjenek, s ebbeli szándékukat, nevük, állásuk és lakásuk közlésével egyetemben a bizottság egyik tagjához: *Tótth Móricz úrhoz (Budapesten, V., Lipót-körút 22. sz., IV. emelet, 7. sz.)* alá küldendő levélben mennél gyorsabban közöljék. Ez a markában sok milliót tartó bécsi intézet közgyűlését ez évi május hó 20-án tartja meg; akkorra a további fonák gazdálkodást tűrni nem akaró magyar egyesület, a hasonlóképen vélekedő reichenbergi, gráczi, stb. tagtársakkal együtt, hatalmas és döntő ellentállásra készűl, a mi csak úgy lehetséges, ha a magyar érdekeltek is megmozdúlnak s a védekezésre kezet nyújtanak. — *A magyar védő-egyesület alakuló közgyűlése* április 13-ikán délután 1/4 4 órakor lesz Budapesten a m. kir. műegyetem kerti nagy termében (Muzeum-körut 8. sz. alatt.)

Báró Dóczy Lajos osztályfőnök nyugalomba vonulása. Báró *Dóczy* Lajos külügyminiszteri osztályfőnök, jeles író nyugalomba vonul. A király a

Ferencz József-rend nagykeresztjével tüntette ki ez alkalomból.

Lévay Mihály nagy-abonyi esperesplebánosnak a király a báth-monostori apátságot adományozta. A kitüntetett pap jeles szónok és mint költő is ismeretes.

Helyreigazitás. A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 13 számában közlött országgyűlési képviselői csoportban *Szentiványi* Gyula tévedésből volt az Ugron-pártiak közé sorozva, miután a szabadelvü-párt tagja.

A viszketegségi bőrbajok, sömörbántalom, ótvar, bőrrepedezés, izzadás és bőrkiütegek ellen általános figyelmet érdemel az Erényi-féle *«Ichtiol-Salicyl»*, mely szagtalan, ártalmatlan, a test bármely részén használható feltűnő eredménynyel. Nagy tégely 3 kor. utasitással. Készitő: Erényi Béla, Szabadszállás. Főraktár: Török József, Király-utcza 12.

HALÁLOZÁSOK.

Kovács István építőmester 80 éves korában meghalt Szegeden. A nagy alföldi város egyik legismertebb népszerű alakja volt, a ki sok jótékonyságával tette emlékezetessé nevét. Szegény sorsból saját erejével küzdötte fel magát, bejárta egész Nyugat-Európát, tanúlmányozva és szemlélődve. A szabadságharczban mint tüzér vett részt, majd évekig bujdosott. Hazakerűlvén, minden hazafias mozgalmat áldozatkészséggel támogatott. Az Akadémia palotájának építésére 120 aranyat adományozott. Városa közéletében buzgón közreműködött. Tudósítónk megemlíti azt is, hogy a «Vasárnapi Ujság»-nak 47 évig előfizetője volt. Az elhunytat hat gyermeke és 17 unokája gyászolja.

Parádi Kálmán, a kolozsvári ref. kollegium nagyérdemű nyug. tanára, az erdélyi ref. egyházkerület igazgató tanácsa és tanügyi előadója, meghalt április 7-ikén 61 éves korában Kolozsvártt. Három évtizeden több nemzedéket nevelt föl a kitünő iskola falai között. Az erdélyi részek tudományos és tanügyi körein kívűl is elterjedt a Parádi Kálmán jó hirneve, tudományos képzettsége s a növénytanban és állattanban egyike volt a legszorgalmasabb kutatóknak. Ezelőtt egy évvel nyugalomba vonult s ebből az alkalomból volt tanítványai Parádi-alapot létesítettek.

Taborsky Ottó, a m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatója 49 éves korában meghalt Budapesten. 19 évig volt a technológiai iparmúzeum igazgatója. Képzett szakember volt és számottevő munkása a hazai műszaki irodalomnak is; a gőzkazánokról és a lokomobilokról írt könyve nagyon elterjedt.

Goldis József aradi görög keleti román püspök, a főrendiház tagja, meghalt ápril 5-ikén Aradon. Halála hirtelen következett be, szélhüdés következtében, 66 éves korában. Aradmegye Székudvar községében született s pályáját mint Aradmegye első aljegyzője kezdte meg. 1869-ben fölvette a papi rendet s az aradi kir. főgimnázium rendes tanára, s 1892-ben nagyváradi püspöki helynök lett. 1896-ban szabadelvü programmal megválasztották országgyűlési képviselővé. 1899-ben lett aradi görögkeleti román püspökké. Végrendeletében 60,000 korona vagyonát az egyházra hagyta.

Zsivkovics Jovan, volt horvát-szlavon osztályfőnök, ki már a 60-as évektől kezdve tevékeny részt vett a Magyarországgal való kiegyezési tárgyalásokban s a horvát országgyűléseknek sokáig egyik főszereplője volt, 76 éves korában meghalt Zágrábban. Tevékenységeért annak idején a Szent István-rend kis keresztjét kapta.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Szakáll Ferencz, a füleki kerület volt országyűlési képviselője, gömörmegyei földbirtokos, Szakáll Vincze árvaszéki elnök, Szakáll András és Barnabás földbirtokosok édes atyja Baraczán 82 éves korában. — Siposs Imre sándorfalvi plébános, váczi egyházmegyei pap 52 éves korában, Cs.-Sándorfalván. — Horánszky Adolf, a kassai kir. tábla birája, 54 éves korában Kassán. — Hérmán Mihály, Szatmárnémeti város polgármestere. — Asbóth Aladár, Krassó-Szörény vármegye árvaszékének és az evang. egyháznak elnöke 48 éves korában. — Harangi Menyhért borsodmegyei nagybirtokos, a borsodmegyei takarékpénztár elnökigazgatója Budapesten. — Ferenczy József, Szendrő város jegyzője, 67-ik évében Szendrőn. — Szent-Gály János 48-as honvédhuszár-főhadnagy 72 éves korában M.-Szigeten. — Molnár Árpád ügyvéd 50 éves korában Budapesten. — Dobó Imre ügyvéd, 49-dik évében Budapesten. — Kukányi István 27-dik évében Komáromban. — Kölcsei Kende Pál életének 60-dik évében. — Zoltán Lajos gyógyszerész 47 éves korában Nagybányán. — Ötömösi Szirányi József, nyug. uradalmi tiszttartó 59 évében Budapesten. — Korchesz János, a Pálffy grófi család koridősbségi hitbizományi uradalmának nyug. felügyelője 78-dik évében. — Vathy István, fiatal iró, Budapesten. Irt egy verses könyvet «Mária esték» czím alatt, s egy kötet elbeszélést «Az én embereim» czímen. A halál tehetsége fejlődése közben vetett véget életének. — Herzfelder Horácz mérnök, ki nagy világkörüli utat tett, 33 éves korában Budapesten, s tekintélyes vagyonát szegény gyermekek nevelésére és ruházására hagyta. — Lovag Whitehead John, a fiumei hires torpedógyár társtulajdonosa. — Réthy F. Ferencz fővárosi mérnök, 67 éves korában.

Ivánka Lajosné szül. Bohn Ottilia 23. évében Nagy-Szőllősön. — Sövényházai Hosszu Emilia 56 éves korában Budapesten. — Popovits Ilonka élete 21. évében, B.-Kulán elhunyt és Zomborban temették el. — Id. Govrik Ákosné, szül. Tarr Juliánna, a Berettyó vízszabályozó társulat felügyelőjének neje, nyolcz kiskorú gyermek édes anyja, 43 éves korában Darvason, hol közrészvét mellett temették el.— Jakab Jánosné, szül. Hollósy Lujza Mária, Budapesten. — Bellagh Kálmánné, szül. Hatyár Klotild, fővárosi tanár neje, 40 éves korában és nyolcz árvája is siratja. — Özv. Csepelyi Miklósné, szül. Csokalyi Fényes Johanna, 66 éves, Csokalyon.

Szerkesztői üzenetek.

Dohányos. A dohány élvezete ismeretlen ősidők óta általános volt több amerikai törzsnél. Európába 1559-ben került a dohány s használata csakhamar elterjedt főkép Angliában, hol eleinte a templomokban is széltére pipáztak, sőt a gyermekek is pipázva jártak az iskolába. Utóbb kemény büntetésekkel igyekeztek Európában mindenütt korlátozni a dohányzást, de hasztalan. Nálunk a zsoldos katonaság terjesztette el a pipázást. A most már oly roppant elterjedésnek örvendő czigarettázás csak a krími háború után terjedt el nyugati Európában; ez alkalommal tanúlták el ugyanis a francziák és angolok a török katonaságtól.

Kabát-história. Jó gondolat, — kár, hogy kissé közönségesen van megírva.

A feltámadás. Ügyesen van megirva, de tartalmánál fogva nem lapunkba való. Talán valamely egyházi folyóiratban helye lehetne.

Hajdan. Elég jó benne a szatirai hang; ha ujság nincs is abban, a mit ír, van benne szellemesség. Sokszor azonban prózaivá válik s gúnyja nem hat mélyebbre, csak a felszínen, a külsőségeknél marad.

Tudtam szeretni. Temetőben. Szintelen dolgok, nincs bennük semmi, a mi az olvasó érdeklődését megragadná.

SAKKJÁTÉK.

2269. számu feladvány. Holzhausen W.-tól.

SÖTÉT.

VILÁGOS.

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

2252. sz. feladvány megfejtése Pauly W.-től.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.* a.	*Sötét.*
1. Bd7—h7	Kd4—d5 :	2. ...	Kd5—c6 (b)
2. d6—d7	Kd5—d6 (a)	3. d7—d8 B stb.	
3. d7—d8 H	Kd6—d5		
4. Bh7—d7 mat.			

Világos. b.	*Sötét.*
2. ...	Kd5—d4
3. d7—d8 V † stb.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Csomonyán:* Németh Péter. — *Lipótvárott:* Hoffbauer A. — *Bakony-Szentlászlón:* Szabó János. — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *Körmenden:* Rusa Lázár. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

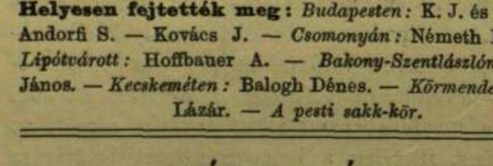

A «Vasárnapi Ujság» 11. számában megjelent képtalány megfejtése: *Kellemes hüsitő ez égető melegben.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás
Salvator kitünő sikerrel használtatik
vese-, húgyhólyag-, húgydara- és köszvényhántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál.
Diuretikus (viz. hajtó) hatású.
Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!
Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.
Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

Lábizzadás, kipállott és kisebesedett viszkető testrészekre, ótvar, sömör és bőrhámlás ellen legjobbnak bizonyult eddig az Erényi-féle ICHTIOL-SALICYL. Ára 3 korona, utasitással. — Szétküldi: Erényi gyógyszerész, Szabadszállás. Főraktár: Török József Király-utcza 12 és Egger gyógytár Váczi-körut 17.

Császárfürdő BUDAPESTEN **téli és nyári gyógyhely.** Elsőrangu Kénesvizű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

Legtökéletesebb arcztisztitó- és szépitőszerek:
Akácia -créme 2 kor. -ponder 1 kor. -szappan 1 kor.
Törvényesen védve. — Kapható a gyógyszertárakban.
Főraktár: KRIEGNER GYÖRGY
Korona-gyógyszertára, Budapest, VIII., Kálvin-tér.

M. kir. szabadalom 21333.

Szenzácziós találmány!
Összerakható és kézitáskában hordható **szabadalmazott ágy,** mely nappal egy kis táskába helyezhet és éjjelre **kényelmes ágy.** Ez az ágy **fölöslegessé teszi az ágynemüt. Szük lakásokban** megbecsülhetetlen. **Vendég-, gyermek- és cselédszobákban,** valamint kirándulóknak nélkülözhetetlen. Kapható
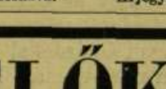
Összerakva.
Freudiger Mózes és Fiai magy. ágy-, fehér- és ruhaneműgyárában **Budapest, VI., Laudon-utcza 6. Viszontelárusitók keresteknek** és megfelelő kedvezményben részesülnek. — **Telefon 29—75.** Árjegyzék és leirás kivánatra bérmentve küldetik

ÉLŐKERITÉS.
Gleditschia csemeték és magvak.
Óriás tövisü, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető pár év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Ezer csemete elég 200 méterre.— **Ára 6 frt.** Nagy mulasztást követ el mindenki kinek örökös áthatlan keritésre van szüksége, ha nem ezt alkalmazza, szikes, köves, homok, agyag-, nedves talajban is egyenlően tenyészik. Azért is terjedt ugy el, hogy alig van az országnak oly része, hol nagyban ne szaporitanák.
Szőlőoltványok szokványminőségben.
Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.
Szines fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. **Az árjegyzésen** kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne forditanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll **kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benn számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim: **«Ermelléki első szőlőoltványtelep» Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.**

POLGÁR SÁNDOR
orvosi mű- és kötszerésznél
Budapest, VII., Erzsébet-körut 50
legjutányosabban beszerezhetők saját gyártmányu m. kir. szab. **sérvkötők, betegápolási-czikkek, kötszerek,** összes **gummiáruk,** valódi franczia **különlegességek** (óvszerek) stb. 9123
Képes árjegyzék ingyen

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.
Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában). 8963
Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt 1/2 9—1/2 1-ig, délután 3—1/2 5-ig. **Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferencziek-tere 2. szám.** Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczik-tere és Irányi-u. sarkán. VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.
Budapest, V. ker., Ferencz József-tér 8. sz.
Kristályüveg készletek, remek virágvázák és alkalmi dísztárgyak.
Üzlethelyiségünk nem a Lánczhiddal szemben, hanem az **Akadémia mellett a Béla-utcza sarkán létezik.**

LOHR MÁRIA ezelőtt **KRONFUSZ** 9147
csipke, vegyészeti tisztitó- és műtestő-intézete megnagyobbitatott erőművi szőnyegporló és szőrmeáru megóvó-intézettel.— Megbizások átvétetnek:
VIII., Baross-utcza 85. sz. saját házában levő gyárban és a következő fióküzletekben: IX., Calvin-tér 9. V., Harminczad-utcza 3. VI., Teréz-körút 39. VI., Andrássy-út 16. *Telefon 57—08.* VIII., József-körút 2. szám. *Telefon 57—08.*

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTARA GÖRÖG ISTVÁN
BUDAPEST
V. ker. Kossuth Lajos utcza 15. sz.
Nagy választék mindenféle üvegekben. Asztali készletek stb.

Igen jutányos árakon.

NÖTHLING VILMOS magkereskedésében
Budapesten, Kálvin-tér 9. sz. alatt
szerezhetők be a legkitünőbb és legmegbizhatóbb **gazdasági, kerti-, vetemény- és virágmagvak.**
Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

KOTSCHY ERICH 9169
első magy. mech. szőnyeg-kiporlási, szőrmemegóvási és moly-irtási intézet.
Nagy mérvben gőzerővel.
BUDAPEST, Hungária-út 94. — Telefon sz. 506.

WACHTL ÉS TÁRSA
fényképészeti czikkek raktára
BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).
Telefon. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

DAVID KÁROLY ÉS FIA doboz-papiráru és szab. fémkapocsgyára
Budapest, I., Mészáros-utcza 38. Telefon 91—48.
Gyárt nagybani elárusitásra következő új czikkeket
A legfinomabb családi dobozokat és **díszboritékokat** (levélpapirokkal és boritékokkal), névjegykártyákat, gyászlapokat, **gyászlevélpapirt,** gyásznévjegyeket. Saját gyártmányu **fémsarkokkal** ellátott **rajztömböket,** szekrénycsipke és tortapapirokat, továbbá papirtányérokat, plakátcsöveket és különféle összehajtható dobozokat.

Állandó kiállitás a fenti czikkekből a városligeti iparcsarnokban megtekinthető. 9307

HIRMANN FERENCZ RÉZÁRU-GYÁRA, **Budapest VII., Csányi-utcza 9. sz.** Készit gőz-, viz, és légszeszvezetékhez szükséges rézárukat, bor- és sörszivattyukat, sörkimérő készüléket légnyomással, szénkénegezőket, peronospora fecskendőkhöz való minden egyes rézalkatrészt, hiteles kereskedelmi rézsulyokat, feliratí táblákat horgany v. fémből stb.

Rózsás fehér bársonyos, viruló és fiatalosan üde lesz az arczbőr, a kezek és a test, *ha naponta*
Mâ-Hilla
virágillat szappannal mosakszik (Törv. védve). A Mâ-Hilla feltétlenül biztosan és gyorsan eltünteti a **szeplőt,** a **májfoltokat, pattanásokat, pörsenéseket** (Mitesser) és a bőrnek minden egyéb tisztátalanságát. Simává finommá és puhává teszi a bőrt, erősiti és megóvja a petyhüdtségtől. — **A szemek csillogó fényüek** lesznek a Mâ-Hillától. A ki a Mâ-Hillát állandóan használja, **évtizedekre megfiatalodik.** Annál az arcznál, a melyet Mâ-Hillával ápolnak, gyönyörübbet még képzelni sem lehet. A Mâ-Hilla még előrehaladott korban levőknek is **üde, fiatalos külsőt** kölcsönöz. A Mâ-Hilla **mósusz speik, orgona, gyöngyvirág, rózsa windsorból** szépen összeválogatva kapható. Ára egy kartonnak 30 darabbal 6·50 korona, 60 darabbal 12 korona. Próbakarton 15 darabbal, összeválogatva 4 korona. Szállitási dij külön. Utánvéttel mellett küld
Kann Ignácz, Bécs, II., Lilienbrunngasse 17. sz.

RIVIERA IBOLYA
IGAZI IBOLYA ILLAT kizárólagos készitői **MOTSCH A. és Tsa** BÉCS, I., LUGECK 3 sz.

Feeolin használata előtt — Feeolin használat után
Millió hölgy használja a **„FEEOLIN“-t.**
Kérdezze csak háziorvosát, hogy a «Feeolin» nem-e a legjobb cosmeticai szer a kéznek, hajnak és fogaknak? A legtisztátalanabb arcz és a legcsúnyább kezek előkelő, üde finomságot és alakot nyer a **«Feeolin»** használata által. A **«Feeolin»** egy 42 legnemesebb és legfrissebb növényből előállitott szappan. 9001 Jótállunk továbbá, hogy az **arcz redői és ránczai, bőratkái** (Mitesser) és **arczpörsenések** (Wimmerli) stb. a **«Feeolin»** használata által nyomtalanul eltünnek. A **«Feeolin»** a legjobb hajtisztitó, hajápoló és hajszépitőszer, megakadályozza a hajkihullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóv. A **«Feeolin»** egyben a legtermészetesebb és legjobb fogtisztitószer. A ki a **«Feeolin»-t** állandóan szappan helyett használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat **a pénz azonnali visszaadására,** ha a **«Feeolin»** használata nem sikeres. **Egy drb ára: 1 kor., 3 drb 2.50 kor., 6 drb 4 kor., 12 drb 7 kor. Egy drb utáni porto 20 fillér, 3 drbon felüli 60 fillér, Utánvéttel 60 fill.-rel több. Megrendelhető FEITH, M.** Főraktárában, Bécs, **VII., Mariahilferstr. 38.** Raktár Budapesten: **Petrovics Miklós** droguista **IV., Bécsi-utcza 2.**

Tavaszi és nyári évad **1902.**
Valódi brünni szövetek.

Egy **3.10** m. hosszú szeletnek, mely teljes férfiöltönyt (kabát, nadrág és mellény) ad, ára csak	frt 2.75, 3.70, 4.80 jó frt 6.— és 6.90 jobb frt 7.75 finom frt 8.65 legfinomabb frt 10.— legeslegfinomabb	valódi gyapjuból.

Fekete szalonöltönyre való szelet **10** frt, valamint felöltőszöveteket, turista-loden, legfinomabb kammgarn stb. gyári árakon szállit a lelkiismeretesnek és szolidnak elismert posztógyári raktár
SIEGEL-IMHOF Brünnben.
Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállitásért kezeskedve. A **magánrendelők előnyei** igen nagyok, ha a szöveteket **egyenesen** a fenti czég **gyárhelyén** megrendelik.

A haj ujra nővése!
Nincs többé kopaszság!
Egy emlitésre méltó szer, mely férfinak, nőnek és gyermeknek egyaránt gyönyörü hajat kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, meggyógyitja a korpás, varas, pörsenéses fejet és sürüsiti, hosszura növeszti, valamint nehézzé és selymessé teszi a hajat. A korán megőszült haj festés nélkül visszakapja eredeti szinét. A kopasz fejnél a haj, valamint a szemöldök és szempillák ujranövéséért jótállok.
Amerikában **«Lovacrin»** név alatt egy szert találtak fel, mely tisztán növényekből lesz készitve, nem kell ennek használatától ódakodni, mert még a legfinomabb fejbőrnek sem ártalmas.
Nincs semmi ok arra, hogy önnek és gyermekeinek ritka és csenevész hajnővése legyen. Az egészséges hajra mint vedőre ugy télen mint nyáron szükség van és egészséges hajnövés nélkül ugy a gyermekek, mint a felnőttek folyton ki vannak téve a meghülésnek.
Az anya vagy gyermekek betegsége gyakran paralizálja a hajtőt és évek mulnak, mig a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kételkedhetnék ezen csodálatos szer tulajdonságaiban akkor, midőn kezeink között ezer és ezer bizonyitó levél van, melyek oly egyénektől erednek, kiknek szavahihetőségéhez ketség nem fér.
A bécsi «Medicinisch-Chirurgisches Centralblatt» orvosi szaklap 1901 decz. 27-én megjelent 52. száma egy feltünést keltő czikket közöl, melyben concrét esetekben mutatja be dr. Kulszycki ismert bécsi orvosnak a **Lovacrin**-nal tett kisérleteit és elért fényes eredményeit. Dr. Kulszycki érdekfeszitő közléseiből világosan kitünik, hogy a **Lovacrin** a legkitünőbb és megbizhatóbb óvszer kopaszság, hajkihullás és korpa ellen.

Nincs mentség többé a korpa, a hajhullás, a kopaszságságnak mint ezt a fenti kép mutatja.
Néhány orvos véleménye:
A «**Lovacrin**» itt hat esetben seborrhöa (korpaképződés) effluvium (hajkihullás)-nál kitünő szolgálatot tett s mindig azon leszek, hogy alkalmas eseteknél megint alkalmazzam. Mindenesetre kérek nekem még 3 üveg Lovacrint küldeni.
Dr. Ladislaw Boruchi, orvos, Lemberg.
Az Ön által beküldött «**Lovacrin**»-nal 4 esetben időnelötti kopaszságnál, illetőleg beteges hajkihullásnál igen kedvező eredményt értem el, és szivesen gyakorlatilag mindig ajánlani fogom.
Dr. Karos József, orvos, Budapesten.
Felhivásuk folytán a **Lovacrint** többször alkalmaztam és igazmondóan elismerem, hogy az nekem korpaképződésnél és hasonló állapotoknál igen jó szolgálatokat tett, minek folytán azt tovább ajánlani fogom. **Dr. Garner Lajos, orvos, Lébény.**
A «**Lovacrin**»-nal mostanáig igen meg vagyok elégedve. Első eset, hogy egy hajnövesztőszerhez bizalmam van. Magamon az antiseborrhöás hatást észleltem és előbb kopasz helyeken kis hajnak ujra növését találtam. Hazámban ajánlani fogom.
Dr. Kasimir Schamet, orvos, Lemberg.
Ha az eredmény nem változik, a **Lovacrinnal** nagyon meg vagyok elégedve. A fejbőrt enyhén és erőteljesen tisztitja s a mellett a hajnak szaporodasa felismerhető. Az első hatást magamon tapasztaltam és nagyon örültem a csattanós eredménynek.
Dr. Ernst Ferencz, orvos, Tamási.
Az Ön kivánságának szivesen eleget teszek és bizonyitom, hogy a **Lovacrin** nagyon sok seborrhöa (korpaképződés) eseteknél kitünő szolgálatokat tett, nevezetesen kezdő hajkihullásnál.
Dr. Korn Gyula, orvos, Kolozsvár.
Mivel a **Lovacrin** arra szolgál, hogy idősebb személyeknél a korpaképződést, hajkihullást és kopaszságot akadályozzon meg, minden anyának fontos tudnivaló, hogy létezik egy cosmeticum, mely a kis kedvenczeinek remek hajat eredményez.
Egy nagy üveg Lovacrin ára, mely több hóra elegendő, 5 korona, 3 üveg 12 korona, 6 üveg 20 korona. Szállitás postautánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett az európai raktár által:
M. FEITH. WIEN, VII., Mariahilferstrasse No. 38.
Raktár Budapesten
PETROVICS MIKLÓS droguistánál, IV., Bécsi-utcza 2.

Legjobb és leghirnevesebb pipere hölgypor: a
La VELOUTINE
Különleges Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

SERRAVALLO 8984
CHINA-BORA VASSAL
kitünő helyreállitó szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Ajánlva és használva orvosi kitünőségektől. 1200-nál több orvosi elismerőlevél.
Kitünő íz.
Kitüntetve több arany és ezüst éremmel.
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes üveg K 4.40.
Kapható minden gyógyszertárban.
Serravallo J. gyógyszer. Triesztben.

Ha őszül a haja,
használja a „Stella"-vizet
(Hair Regenerator),
mely nem fest de a haj eredeti szinét adja vissza,
Uvegje 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA gyógyszertárában
ő cs. és k. fensége József főherczeg udv. szállitója,
Budapest, V., Sétatér-utcza, Szabadság-tér sarkán. 9043

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE BUDAPESTEN (BUDÁN)
Idény április 15-től szept. végeig.
Keserü források, ivó és fürdőgyógymód.
A gyógyhely fürdői, esetleg ivóforrásai kitünő eredménynyel alkalmazhatók: 1. Bárminő okok folytán keletkezett lobos izzadmányoknál. 2. Női bajoknál, különösen metritis chronicánál; méh körüli és hashártyalob után visszamaradt izzadmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülönben daganatok által előidézett izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok és tisztulási zavaroknál stb. 3. Az alhasi szervek bántalmainál: májbajok, szokványos székrekedés, stb. Zsirkórnál. 5. Köszvénynél. stb.
FÜRDŐ-ORVOS: Dr. POLGÁR EMIL.
Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márványfürdők, különféle zuhanykészülékekkel. — Rendes villamos vasuti közlekedés.
A kocsik állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.
A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágositással szivesen szolgál
8048 MATTONI és WILLE Budapest.

Gazdasági kötéláruk,
kender, kócz, orvosi kötszerek, tornaeszközök, hálók, tornaczipők társasjátékok, valódi orosz sárczipők, fehérruhateritők, kókusz-szőnyegek, ponyvák és zsinegek legolcsóbb forrása
SEFFER ANTAL,
Budapest, IV., Károly-utcza, boltsz. 12.
(Központi városház épülete.)
Képes árjegyzék kivánatra bérmentve.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javitására és a tehenek tejelőképességének fokozására, csontöréseknél. — 1/1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjegygyel valódi. Kapható minden gyógyszertárban és gyógyfüszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállitó, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.
Magyarországi főraktár: Török József gyógyszertára, Király-utcza 12 és Andrássy-ut 26.

Miként lehet szép női kebelt elérni.

Törv. védve.
A kebel szépsége a női bájak egyik legelőkelőbbje, melynek adományozásában a természet nem mutatja magát pazarlónak. Ennélfogva a hölgyek szivesen fogják tudomásul venni, hogy létezik egy oly teljesen ártatlan szer, melylyel a természet szelid módon kényszerithető, hogy ebben a tekintetben kevésbé fukar legyen. E szer, mely a finom párisi hölgyvilágban már ismeretes, a **Ratié-féle PILULES ORIENTALES** használatából áll, mely pilulák a leghiresebb párisi orvosok által jóknak vannak elismerve és tényleg ama tulajdonsággal birnak, hogy a női kebelt fejlesztik és ujra helyrehozzák, a szöveteket erősitik, a vállak csontdudorodásait elsimitják és a kebel idomainak egyáltalában diszkrét testességet kölcsönöznek. Hatása abban áll, hogy a tápláléknak plasztikai anyagokká való alakulását elősegitik, mely utóbbiak a melltájon megállapodnak. Az egyszer elért eredmény rendszerint minden különös ápolás nélkül megmarad. 9233
Ratié-féle Pilules orientales elevenitő hatása által azonfelül üdébb lesz az arczbőr, szépitve az arczvonások és megifjitva a nő egész lénye.
E pilulákat mindenki beveheti; a fejlődésben levő fiatal leány ép úgy, mint a teljesen kifejlődött asszony. Tehát semmi esetre sem lehetnek a legkevésbbé az egészségre ártalmasak. *(Törvényesen védve.)*
A körülbelül két hónapig tartó gyógyfolyamot könnyü betartani, a megszokott életmód, legcsekélyebb változtatása nélkül Ára egy doboznak használati utasitással együtt K 6·45, utánvéttel K 6·75. (Szétküldés titoktartás mellett.) *Mindazon dobozok visszautasitandók, melyeken a gyáros bélyege nincs és melyeken nem áll a következő lakásczim:*
J. RATIE, Pharmacien, *5. Passage Verdau, Paris.* Raktár Ausztria-Magyarorsz. részére: Budapest, **Török József** gyógysz. Király-u. 12.

Szeplő, himlőhely, sömör, májfolt-fakadék, persenés, orrvörösség és minden egyéb arcztisztátlanság ellen legjobbnak bizonyult a már 52 év óta dicséretreméltón ismert s a törvény kivánalmainak megfelelő
Vukovári 9511
arcz-tisztitó kenőcs és szappan.
Nagy tégely K 1.60, kisebb K 1.—
Szappan 1 korona.
Főraktár: Török József gyógyszertára
Budapest, Király-utcza 12. és Andrássy-ut 26. szám.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdőkkel és hidegvizgyógyintézettel, égvényes-kénes savanyuviz és természetes arzén vastartalmu forrásvizekkel.
Lakások ujonnan épült 20 olcsó szobával kibővitettek, a vendégek élelmezéséről Verseghy István jóhirü konyhája gondoskodik. **Az évad május 15-től szept. végéig tart. Az előévad május 15-től junius 20-ig, főévad junius 21-től aug. 20-ig, utóévad aug. 21-től szept. végéig tart.** — Az elő- és utóévadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingyen prospektussal és minden felvilágositással készségesen szolgál
9112 A fürdőigazgatóság.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Kormánybiztos.
Technikum-Altenburg S.-A.
Gépészet, elektrotechnika és vegyészet számára. 9008
Tanmühely. — Müsor bérmentve.

+ Soványság +
Szép telt testidomok a mi keleti erőporunktól, 1900. évi párisi aranyéremmel kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigoruan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára kartononként 2 kor. 50 fill. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasitással.
Hygien. Institut 9155
D. Franz Steiner & Co.,
Berlin, 18. Königgrätzerstrasse 69.
Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógysz. Király-u. 12.

Szeplő!
májfolt, bőrhámlás, bőratkák (Mittesser), pattanás eltünnek a Raditz-féle Mirtus créme által, azonnal finomitó szépitő kézi- és arczcréme
kis tégely 1 K, nagy t. 2 kor.
3 kiállitási kitüntetés.
Zsirtalan és ártalmatlan hozzá a Pulcheradin-szappan 80 fill., poudre 1 kor.
Késziti, szétküldi az
„Apostol" gyógyszertár,
Budapest, József-körut 64/c. sz.
Baross-utcza közelében.

Hölgyeknek!
Ilona-crême.
Legujabb és orvosi szaktekintélyek által is elismert, biztos hatásu kéz és arczszépitő szer, eltávolit minden bőrtisztátlanságot és rövid használat után vakitó fehérré, üdévé teszi az arczbőrt.
Figyelmeztetés! Készitményem nagy közkedveltsége miatt hamisitványokat hoznak forgalomba; csakis az valódi, mely a doboz alján aláirásommal el van látva. 1 tégely Ilona-crême 1 kor. 1 drb Ilona-szappan 80 fillér. Kapható minden gyógyszertárban. Szétküldési raktár: Alexander János gyógyszertára Szolnokon. Budapesti főraktárak: Török-féle gyógyszertárban Király-utcza 12. és Andrássy-ut 29., Kerpel-féle gyógyszertár Lipót-körut 28. szám és Thalmayer és Seitz uraknál.

Fényképészeti czikkek
készülékek, Kodakok, objectivek és minden e szakmába vágó kellékek legolcsóbban szerezhetők be
Veszprémi Samu utóda
PEJTSIK KÁROLY
fényképészeti czikkek szaküzletében,
Budapest, IV., Városház-u. 1.
(Standard-palota, Kossuth Lajos-utcza 4. sz. épületében).

Legujabb nagy árjegyzékem, mely részletes utmutatásokat tartalmaz, kivánatra bérmentve megküldöm.

FÖLDES-féle MARGIT-CRÈME
gyorsan és biztosan ható szer szeplő, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemü bőrbaj ellen. Rögtön hat.
Zsirtalan. Ártalmatlan. Kapható mindenütt.
Ára 1 korona.
Késziti: Gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Aradon.
Főraktár: Török József gyógytárában Budapesten.
A közönség megtévesztését czélzó utánzatoktól óvakodjunk.

KIVÁLÓ ERŐSITŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.
SOMATOSE
husból készült és ennek tápanyagát tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készitmény a legkiválóbb
erősitő-szer
gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, nemkülönben
Vas-Somatose
alakjában a
sápkórosoknak
lesz ajánlva az orvosok által. Vas-Somatose nem egyéb 2% szerves összetételü vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.
Somatose rendkivül gerjeszti az étvágyat.
Raktáron van az összes gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapesten, IV., Egyetem-utcza 4.)

16. SZÁM. 1902. BUDAPEST, ÁPRILIS 20. 49. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt: egész évre 24 korona, félévre 12 „ | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 16 korona, félévre 8 „ | A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával): egész évre 10 korona, félévre 5 „ | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

AZ ERZSÉBET-SZANATORIUM.

Közegészségügyi tekintetben nevezetes eseményszámba megy első nagyszabású hazai tüdőgyógyintézetünk, az Erzsébet-királyné-Szanatorium megnyitása, melybe az első betegeket az elmúlt ösz utolján vették fel. Szinte tél volt már, az egészséges ember is fázott s beteg tüdejű társáról alig bírt volna mást gondolni, mint hogy az, ha teheti, elmegy délvidékre, ha pedig nincs módja hozzá, itthon senyved tovább. És ott a budai erdőség lombtalanodó tölgyeseiben az új intézet ekkor látott munkájához egy novemberi napon. Elkezdte megmutatni, hogy a mi éghajlatunk alatt is szépen javúl az idejekorán gondjaira bízott tüdőbajos; s mire a tavasz első hirnökei, a hóvirág fehér kelyhei ellepték az erdei hegyoldalt, már akkorra voltak a fővárosban az intézetnek olyan elbocsátott betegei, a kik visszanyert munkabírásukért áldják az intézet megteremtőit.

Az angolok több mint száz éve hirdették már, hogy a kezdődő gümőkór olyan gyógyrendszerrel sikeresen orvosolható, melynek alapja a sok szabad levegő élvezete, kellő táplálás, a test edzése és minden ártalomtól való megóvása.

A BALNEOLOGIAI KONGRESSZUS TAGJAI AZ ERZSÉBET-SZANATORIUMBAN — Erdély fényképe.